

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ
ОСВІТИ**

**РЕАЛІЗАЦІЯ ПАРТНЕРСЬКИХ ВІДНОСИН ШКОЛИ ТА БАТЬКІВ В
УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРЕДМЕТА «Я
ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Виконала: здобувачка 2 курсу, 09-211м групи
Спеціальності: 013 Початкова освіта
Освітньо програми: Початкова освіта
Сучок Катерина Віталіївна
Керівник: д-р філософії пед.наук,
Бальоха Альона Сергіївна
Рецензент: Тонконог Тетяна Володимирівна,
вчитель вищої категорії, вчитель-методист ЗЗСО
№ 41 Херсонської міської ради

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСЬКИХ ВІДНОСИН ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ТА БАТЬКІВ.....	7
1.1. Основні концепції партнерських відносин	7
1.2. Особливості реалізації партнерських відносин у контексті освітнього процесу початкової школи.....	14
1.3. Вплив партнерських відносин на успішність здобувачів початкової освіти в дистанційній формі.....	20
РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РЕАЛІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСЬКИХ ВІДНОСИН ШКОЛИ ТА БАТЬКІВ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	27
2.1. Використання сучасних форм для забезпечення взаємодії між школою та батьками	27
2.2. Система реалізації партнерських відносин школи та батьків як інструменту успішного дистанційного навчання природничої освітньої галузі в початковій школі	30
2.3. Узагальнення результатів експериментального дослідження ефективності системи реалізації партнерських відносин школи та батьків у контексті дистанційного навчання природничої освітньої галузі в початковій школі...	38
ВИСНОВКИ.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	53
ДОДАТКИ	58

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний світ стрімко змінюється, освіта також не стоїть осторонь. Війна в Україні призвела до масової міграції населення, в тому числі і здобувачів. Це спричинило значні проблеми в освітній системі. Реалізація партнерських відносин школи та батьків може допомогти здобувачам освіти, які постраждали від війни, адаптуватися до нових умов навчання та продовжити свою освіту.

Дистанційне навчання має свої переваги, але водночас воно несе в собі певні виклики, особливо в початковій школі, де здобувачі мають менший досвід самостійного навчання та потребують більшої підтримки з боку дорослих. Реалізація партнерських відносин школи та батьків може стати ефективним інструментом для подолання цих викликів та забезпечення якісного дистанційного навчання.

В основі Нової української школи лежить партнерська освіта, яка, поєднуючи гуманістичні принципи та сучасні методи навчання, сприяє як розвитку особистості, так і економічному та соціальному прогресу держави. Нова українська школа, будучи інноваційною освітньою платформою, робить ставку на партнерські взаємини між усіма учасниками навчального процесу. Цей підхід базується на гуманістичних принципах і спрямований на всебічний розвиток особистості.

В Новій українській школі надзвичайно важливо використовувати партнерський підхід до викладання та навчання. Основою такого підходу є демократична співпраця між вчителем, здобувачем освіти та батьками, які поділяють спільні цілі, добровільно залучені та зацікавлені, а також є рівноправними учасниками освітнього процесу. Учителя варто розглядати як друга, а родину – як активного учасника навчання дитини. Партнерський метод навчання орієнтується на те, що кожен учасник має право на повагу, довіру та доброзичливе ставлення один до одного.

Роль батьків є дуже важливою в реалізації освітнього процесу за кордоном особливо. Тому що, їхня роль стає особливо важливою, оскільки вони виконують функції не лише батьків, а й вчителів та організаторів навчального процесу. Батьки стають своєрідними менеджерами навчання, допомагаючи дитині скласти розклад, створювати комфортне робоче місце, контролювати виконання завдань та дотримуватися графіку. Регулярна комунікація з вчителем є необхідною для обговорення успіхів і труднощів дитини, а також для отримання зворотного зв'язку. Роль батьків у дистанційному навчанні дитини за кордоном є надзвичайно важливою. Від їхньої залученості, підтримки та організованості залежить успішність навчання дитини. Важливо пам'ятати, що цей процес вимагає терпіння, гнучкості та постійної адаптації до нових умов.

У сучасних наукових публікаціях фахівці в галузі педагогіки акцентують увагу на проблемах теорії та практики педагогічного партнерства. Зокрема, О. Коханова досліджує психологічні аспекти партнерської взаємодії в освіті; В.А. Ковальчук вивчає педагогіку партнерства у професійній діяльності вчителя; О.М. Семенов і М.П. Вовк розглядають педагогічне партнерство як пріоритет сучасної педагогічної освіти, Г.А. Голос аналізує доцільність і можливості педагогічного партнерства у закладах вищої освіти; Ю.М. Атаманчук досліджує переваги та недоліки партнерських відносин між вчителем та здобувачем.

Актуальність партнерських відносин усіх учасників освітнього процесу як концепція НУШ та загострення цього питання в умовах міграції та розсосередженості здобувачів початкової школи у різних країнах зі своєю географією та кліматом, сприяли вибору нами теми дослідження «Реалізація партнерських відносин школи та батьків як інструменту успішного дистанційного навчання природничої освітньої галузі в початковій школі».

Мета дослідження: теоретично та експериментально обґрунтувати реалізацію партнерських відносин школи та батьків як інструменту успішного дистанційного навчання природничої освітньої галузі в початковій школі.

Окреслена мета визначає наступні **завдання**:

- Дослідити теоретичні концепції партнерських відносин учасників освітнього процесу початкової школи та їх еволюцію;
- Проаналізувати вплив партнерських відносин на успішність реалізації освіти в початковій школі у дистанційній формі;
- Визначити стан організації та реалізації партнерських відносин учасників освітнього процесу у дистанційній формі.
- Розробити та експериментально дослідити систему реалізації партнерських відносин школи та батьків як інструменту успішного дистанційного навчання природничої освітньої галузі в початковій школі в умовах сьогодення.

Об'єкт дослідження – партнерські відносини школи та батьків.

Предмет дослідження – система форм та методів організації партнерських відносин школи та батьків для успішного дистанційного опанування здобувачами природничої освітньої галузі в початковій школі.

Методи дослідження. Теоретичні методи дослідження включають аналіз, синтез, порівняння, узагальнення та моделювання, спрямовані на вивчення і систематизацію наукової літератури і розробку моделі партнерських відносин. Емпіричні методи включають опитування, анкетування та інтерв'ювання батьків, здобувачів і вчителів для виявлення ефективних практик у дистанційному навчанні.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у розробці та обґрунтуванні моделі партнерських відносин між школою та батьками, яка сприяє успішному дистанційному навчанню інтегрованому курсу ЯДС у початковій школі.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення одержаних результатів полягає у створенні рекомендацій для педагогів та батьків щодо ефективної організації та підтримки партнерських відносин, які сприятимуть покращенню якості дистанційного навчання інтегрованого курсу ЯДС у початковій школі.

Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Зазначена науково-педагогічна проблема є частиною ініціативної науково-дослідної роботи кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти педагогічного факультету Херсонського державного університету з теми «Технології підготовки конкурентноспроможного педагога дошкільної та початкової освіти в умовах євроінтеграції (державний реєстраційний номер 0123U102952).

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження стали предметом обговорення на педагогічних радах бази практики; розглянуто на засіданнях кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти Херсонського державного університету; висвітлені у тезах автора до матеріалів X Міжнародної науково-практичної конференції «Innovative development of science, technology and education» Ванкувер, Канада.

Структура дослідження: кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків (36 найменувань). Загальний обсяг роботи — 68 сторінки (обсяг основного тексту – 52 сторінок).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСЬКИХ ВІДНОСИН ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ТА БАТЬКІВ

1.1. Особливості реалізації партнерських відносин у контексті освітнього процесу початкової школи

Методологічною основою «педагогіки партнерства» є гуманна педагогіка, яка веде свої коріння з античності. Відомим методом навчання, який відокремлював гуманістичні ідеї, був сократівський діалог. Важливим у ньому було гуманне та поважне ставлення до здобувача освіти.

У період Відродження і Просвітництва почала з'являтися думка про повноцінний і гармонійний розвиток людської особистості, а також світської освіти, яка ґрунтувалася на засвоєнні культурної спадщини античного світу і наукових досягнень.

Історія «педагогіки партнерства» визначається хронологічними межами – з античності (V ст. до н.е.) – до 80-х років XX ст. Цей довгий шлях почався від різних думок античних філософів, які відстоювали гуманне ставлення до дитини до вивчення окремих проблем досліджуваного феномена, виникнення наукових концепцій та теорій, які надалі лягли в основу розробки теорії педагогіки партнерства.

В умовах деспотизму та авторитарної моделі виховання у XIX ст., особливо гостро проблема гуманістичного виховання розглядалася в історії прогресивної вітчизняної педагогіки. Просвітник К. Ушинський (1824–1870 рр.) виключав авторитарність у вихованні, і вимагав від учителя створення атмосфери товарищескості.

Отже «педагогічна революція» кінця XIX – початку XX ст. заклала фундамент для вільного розвитку дитячої особистості, звела до мінімуму педагогічне втручання у цей процес і виключила примус і насильство.

Аналіз досліджень і публікацій свідчить, що термін «педагогіка співробітництва» вперше з'явився у 1986 р. на зустрічі вчителів-новаторів, якими був підписаний Маніфест «Педагогіка співробітництва», де прописані ідеї: зміна стосунків з молодшими школярами; вільний вибір у процесі навчання; необхідність самоаналізу та самооцінювання; важка мета; ідея опори; великі блоки; відповідна форма; співпраця з батьками; особистісний підхід до дитини; навчання без примусу [13, с. 2].

Протягом десятиліть дослідники (І. Бех, І.А. Зязюн, О.Я. Савченко, Я.О. Коменський, В.О. Сухомлинський, Л., О.І. Вознюк та ін.) вказують на те, що залучення батьків до освітньої діяльності дітей є тим фактором успіху, який перевершує майже всі інші, такі як соціально-економічний статус, походження здобувача, тип школи та ін.

За словами О. Студеньця, батьки як і вчителі є зацікавленими у вихованні своїх дітей, вони об'єднані загальною ціллю і також несуть відповідальність за результат освітнього процесу. основою педагогіки партнерства є взаємодія учасників освітнього процесу.

Сучасний заклад освіти, на думку К. Тороп, має бути відкритим не лише для здобувачів освіти, але і для батьків. На думку дослідниці, завдяки взаємодії школи і батьків, батьки стають більш уважними до потреб своїх дітей, і більш впевненими у своїх батьківських навичках. Залучаючи батьків до освітнього процесу, вчителі краще розуміють різноманітність і культуру сімей і почувуються комфортніше на роботі.

Найбільш розповсюдженою формою співпраці школи та сім'ї є спілкування на основі діалогу, яке може набувати таких форматів: інтерактивні заходи з батьками (дискусії, сімейні клуби, ігри з інтерактивними елементами, тематичні акції тощо); тренінги, ділові ігри, майстер-класи для батьків та здобувачів, індивідуальні бесіди; батьківські збори; онлайн-комунікація через електронні засоби; технологія зворотного зв'язку, що дозволяє батькам оцінювати різні аспекти освітнього процесу для більш ефективної співпраці з учителем. Сюди можна також віднести флешмоби,

соціальні проекти, творчі зустрічі, конкурси, кіноперегляди з подальшим обговоренням та інші заходи. Важливою частиною партнерської взаємодії можуть стати власні традиції, які сприятимуть залученню всіх учасників освітнього процесу до спільної діяльності.

Реалізація партнерських відносин у контексті освітнього процесу включає кілька важливих аспектів, які спрямовані на створення ефективного та гармонійного середовища для навчання. Однією з ключових особливостей є створення сприятливого середовища, де кожен учасник відчуває себе безпечно і комфортно. Це середовище повинно сприяти відкритій комунікації, довірі та взаємоповазі, щоб здобувачі могли вільно висловлювати свої думки та ідеї без страху перед критикою чи негативними наслідками.

Іншою важливою особливістю є використання сучасних методів навчання, які враховують індивідуальні особливості та потреби кожного здобувача. Вчителі повинні застосовувати різноманітні методи та форми навчання, що дозволяють максимально розкрити потенціал кожної дитини. Це може включати інтерактивні методи, проектне навчання, кооперативне навчання, а також використання новітніх технологій.

Активна участь усіх зацікавлених сторін, таких як здобувачі, вчителі та батьки, є ще однією важливою особливістю реалізації партнерських відносин. Співпраця між усіма учасниками освітнього процесу забезпечує спільне визначення цілей та завдань, планування діяльності та аналіз досягнень. Така взаємодія підвищує мотивацію здобувачів, оскільки вони відчувають свою причетність до прийняття рішень і відповідальність за результати.

Постійний діалог є ключовим елементом у реалізації партнерських відносин. Він дозволяє вільно обговорювати проблеми, обмінюватися думками та знаходити спільні рішення. Важливо, щоб діалог був відкритим, чесним і конструктивним, адже лише за таких умов можна досягти взаєморозуміння та довіри між усіма учасниками освітнього процесу.

Таким чином, реалізація партнерських відносин у контексті освітнього процесу сприяє формуванню позитивних стосунків між здобувачами,

вчителями та батьками, забезпечує ефективне навчання та виховання, а також сприяє розвитку самостійних, відповідальних і соціально активних особистостей.

Світ стрімко розвивається, в освітній сфері відбуваються реформи.

Взаємодія вчителя та здобувачів, партнерство під час уроку, спільний процес навчання та пізнання, постійне створення ситуації, яка є успішною, – все це складові персоналізації навчання здобувача. Для цього вектором діяльності має стати повернення до освіти готовності здобувачів самостійно вирішувати проблеми свого місця в житті, розвитку особистості, реалізації інтересів.

Взаємодія між школою та родиною є одним із основних правил. Воно впливає із загальних інтересів держави і народу, єдності виховних цілей і спільності ідеалістичних завдань у кожній сім'ї і суспільстві в цілому. Педагогічний союз учителів і батьків є потужним захисником освіти.

Партнерська освіта, освітня орієнтація, ціннісне виховання – все це складові концепції Нової української школи. Ці компоненти спрямовані на формування довіри до школи, дітей, батьків і суспільства.

Нова українська школа займається не лише отриманням знань, а й формуванням цінностей, на основі яких формуються установки. Ставлення і шана до людей, на основі яких розвивається довіра. Один із принципів Нової української школи полягає в наданні освітнього змісту, що ґрунтується на індивідуальних здібностях учнів. Партнерський підхід є однією з основ школи, що сприяє повазі до особистості, розвитку здатності самостійно обирати власні дії та відповідально ставитися до прийнятих рішень.

Викладач Нової школи повинен використовувати у своїй діяльності принципи свободи творчості та професійного розвитку.

Батьків, зі свого боку, слід заохочувати навчати своїх дітей. Без підтримки з боку батьків цей процес сповільниться.

Партнерська освіта не применшує обов'язку вчителя бути вимогливим, оскільки, як показала практика, саме вимогливі та справедливі вчителі користуються найбільшою повагою та довірою своїх здобувачів.

Під час своїх дій вчитель усвідомлює два різних види тиску:

Перший – навчальний, коли молодшого школяра спонукають до навчання, заохочують. Другий клас – індивідуальний. Коли вчитель вимагає, є довіра та повага, але вчитель також дає здобувачеві справедливу оцінку їхніх досягнень.

Тому сучасні тенденції розвитку світової освіти:

Гуманістична освіта характеризується її індивідуалізацією, яка враховує специфічні здібності кожного здобувача, сприяє його особистісному розвитку та самореалізації.

Діалогічний підхід до навчання;

Професіоналізм педагога проявляється в необхідності нових професійних підходів у роботі вчителя, не фахівця в предметній галузі, а професіонала, який усвідомлює, як використовувати процеси становлення та розвитку, організовувати навчальну діяльність, щоб вирішувати творчі завдання, виявляти ініціативу, самостійність.

Основа партнерського виховання: індивідуальна повага, доброзичливість, позитивний настрій; довіра у стосунках, взаємодії та діалозі; і розподілене лідерство.

Ідеально, коли вчитель бере на себе нову роль – роль фасилітатора (того, хто підтримує дитину під час її навчальних зусиль через навчальну взаємодію, допомогу та натхнення); роль тьютора (того, хто індивідуально працює з інтересами дитини – визначає навчальні запити, планує навчальну діяльність, організовує рефлексію, проектує наступні кроки навчання).

I. Оновлення системи взаємовідносин дитина-батьки та вчитель позитивно вплине на освітній клімат у школі.

II. Модернізація методичного інструментарію вчителя – застосування методів навчання, заснованих на співпраці, активній участі дитини та її батьків

у освітньому процесі. Тобто має відбутися зміна в тому, як вчителі, батьки та здобувачі розподілені та організовані щодо їхньої співпраці з організацією. В обов'язки вчителя входить підготовка завдання, яке буде навчати дитину вдома, розгляд кроків до вирішення різними групами здобувачів тощо. Роль здобувача полягає в тому, щоб брати участь у запропонованій діяльності без примусу чи примусу та розв'язувати її на його власний. У цьому випадку в освітньому процесі беруть участь і здобувач, і вчитель, вчитель також є суб'єктом діяльності. Кожен незалежний від усіх. Це спосіб, у який реалізується концепція рівності.

III. Створення нового освітнього середовища (навчання вчителя та здобувача вчитися та мотивація як вчителя, так і батьків здобувача; це новітні інформаційно-комунікаційні технології, сприяє професійній діяльності вчителя, підвищує ефективність навчання). його роботу, і дає можливість індивідуального підходу до навчання).

IV. Застосування різних підходів до оцінювання результатів навчання.

Оцінювання як засіб спостереження за ростом здобувачів, розпізнавання їхніх потреб і оцінки їхніх здібностей вищого рівня: творчість, критичне мислення, пошук рішень і відповідальність, усе це оцінюється.

Одним із старих ефективних методів є інструмент шкільної самооцінки. Це час, коли всі три сторони оцінюють найбільші проблеми школи. З цих трьох позицій вони дадуть різні відповіді на те саме питання. Це типово. Однак, коли вчителі, здобувачі та батьки співпрацюють, щоб визначити проблеми, вони вибирають найважливіші з них, а потім обмірковують, як їх вирішити.

Кожна дитина особлива, народжена з унікальними здібностями, талантом і можливостями. Мета нової української школи – сприяти розкриттю та розвитку здібностей, талантів і можливостей кожного здобувача на основі співпраці вчителя, здобувача, батьків.

Новий освітній стандарт пропагує метод навчання партнерства з персоналізованим навчанням, стрижнем якого є дитина. На відміну від сучасної школи центром пізнання є зовнішній світ (математичні, фізичні,

біологічні об'єкти), в особистісно-орієнтованій освіті увага зосереджена на собі, на взаємодії зі світом, на значенні власних дій. .

Основні течії нової української освітньої системи походять від гуманістичного вчення. Це спрямування освітнього процесу на особистісно-орієнтовану модель спілкування вчителя та молодшого школяра; здобувача, батьків і вчителя. Важливо прищеплювати в освітньому процесі принципи взаємодії, взаємоузгодженості, підтримки, персональної відповідальності за результати освітнього процесу.

Основою партнерського виховання є спілкування, взаємодія та співпраця вчителя, здобувача та батьків. Здобувачів, батьків і вчителів об'єднує спільна мета і прагнення, через що вони є зацікавленими партнерами, рівноправними в освітньому процесі та відповідальними за результат.

Аналіз документів, зокрема Закону України «Про освіту» та Державного стандарту початкової освіти, виявляє значну роль партнерських відносин між школою та батьками у контексті реформування освітньої системи України.

Отже, особливості реалізації партнерських відносин у контексті освітнього процесу виявляються в кількох ключових аспектах.

По-перше, ефективна реалізація партнерства між школою і батьками є основою для створення сприятливого навчального середовища. Взаємодія та співпраця між педагогами і родинами забезпечують більш глибоке розуміння потреб і особливостей здобувачів, що сприяє їхньому всебічному розвитку та успішному освітньому процесу.

По-друге, документи, такі як Закон України «Про освіту» і Державний стандарт початкової освіти, підкреслюють важливість активної участі батьків у навчанні, а також вказують на необхідність створення чітких механізмів для такої взаємодії. Зокрема, законодавчі норми визначають права і обов'язки сторін, а стандарт освіти акцентує на індивідуалізації освітнього процесу та важливості участі батьків у ньому.

По-третє, реалізація партнерських відносин передбачає активне залучення батьків до освітнього процесу через різні форми співпраці, такі як

участь у шкільних заходах, консультації з вчителями і спільне планування навчальних заходів. Це дозволяє не лише покращити якість навчання, але й забезпечити підтримку психоемоційного стану дітей.

Таким чином, особливості реалізації партнерських відносин у контексті освітнього процесу включають активну і взаємовигідну співпрацю між школою і батьками, чітке регулювання цієї взаємодії відповідно до правових норм і стандартів, а також постійний моніторинг і коригування форм співпраці для досягнення найкращих результатів у навчанні і розвитку здобувачів.

1.2. Основні концепції партнерських відносин

Партнерські відносини між вчителями початкової школи та батьками мають глибокі історичні корені і є важливими для ефективної організації освітнього процесу та покращення навчальних досягнень здобувачів. Етимологія педагогічного партнерства походить від слова «партнер», що означає співучасник, спільник, що підкреслює рівноправність і взаємну відповідальність у відносинах. Ідея педагогічного партнерства почала формуватися ще в давні часи, але найбільшого розвитку набула в ХХ столітті у зв'язку з демократизацією освіти та визнанням важливості сімейного впливу на розвиток дитини.

Педагогіка партнерства – це сучасний підхід до освітнього процесу, який ґрунтується на взаємодії та співпраці між здобувачами, вчителями та батьками. Вона передбачає спільну відповідальність усіх учасників освітнього процесу за навчання та виховання дітей, що сприяє більш ефективному і гармонійному розвитку кожної дитини.

Батьки і вчителі мають шукати різні шляхи, щоб розкрити індивідуальні здібності кожної дитини, розвинути її таланти і здібності.

Першим хто заклав фундамент «педагогіки партнерства» без перебільшення можна назвати Я.А. Коменського, який вважав, що у виховання дітей слід дотримуватись законів природи і враховувати їх вікові потреби і

особливості. Педагог був прибічником гуманізму і всебічного розвитку дитини, що базується на розвитку її фізичних, розумових, моральних і духовних сил.

Науковець вважав, що важливу роль в освітньому процесі відіграють батьки. Вони мають приймати активну роль в освітньому процесі здобувачів, допомагати їм у навчання, підтримувати їх коли є проблеми у навчанні. Дитина є цінною особистістю, яка має право на довіру, повагу, свободу вибору і творчість, а освіта має бути спрямовано на її морально-духовний розвиток. Здобувачі, батьки та вчителі працюють разом, щоб досягти спільних цілей і є рівноправними учасниками освітнього процесу.

Ще за часів своєї педагогічної діяльності один з найвидатніших педагогів В.О. Сухомлинський зазначав, що виховання особистості має здійснюватися через триаду «школа – сім'я – громадськість» [2]. Він вважав, що батьки мають брати активну участь у житті школи і що без взаємного духовного збагачення та постійного духовного спілкування неможлива сама сім'я як провідний осередок суспільства, неможлива школа як найважливіший освітній заклад і неможливий моральний прогрес суспільства в цілому.

На думку Т. Кравчинської, «педагогіка партнерства» є напрямком сучасної педагогіки, що об'єднує систему методів і прийомів навчання та виховання на гуманістичних і творчих засадах. Це є чітко визначена система, де взаємодіють усі учасники освітнього процесу – учителі, батьки, здобувачі.

Дослідник О.М. Коберник, аналізуючи наявний на сьогодні стан взаємодії сім'ї та школи, робить висновок, що більша частина батьків не готова до активної співпраці з школою, через недостатній рівень сформованості в них педагогічної культури. Він вважає, що педагогічна культура батьків у сучасних умовах, є важливою умовою успішного сімейного та суспільного виховання здобувачів освіти, їхнього інтелектуального і духовного розвитку [6, с.190].

Погоджуємось з думкою Т. Смагіної та О. Шуневич, які «педагогіку партнерства розглядають як системну ціннісну взаємодію суб'єктів освітнього

процесу (здобувачів, учителів, батьків (рідних), громадськості), яка ґрунтується на ефективній комунікації, горизонтальній моделі співпраці, взаємоповазі, взаєморозумінні, добровільності, відповідальності за результат та передбачає активне включення всіх учасників, об'єднаних спільними цілями».

У своїй публікації «Реалізація ідей Нової української школи шляхом взаємодії школи та родини» Кисла О. Ф. і Ландар Т. О. зупиняються на важливості співпраці школи та батьків та виділяють умови їхньої ефективної взаємодії: підвищення ролі батьківської спільноти, розуміння їх виховного потенціалу, дотримання педагогічного етикету та принципу невторчання в життя сім'ї, позитивний настрій під час вирішення проблем, опора на позитивні сторони в дитині та її успішний розвиток [24, с. 244].

Видатний педагог Ш.О. Амонашвілі також досліджував у своїх працях «педагогіку партнерства» в освітньому процесі. Першочерговим завданням на його думку є наступне: «Зробити дитину нашим (дорослих – учителів, вихователів, батьків) добровільним соратником, співробітником, одноступенем у своєму ж вихованні, освіті, навчанні, становленні, зробити її рівноправним учасником педагогічного процесу, дбайливим і відповідальним за цей процес, за його результати» [2]. Психолого-педагогічна діяльність повинна спиратися на те, що вчителі у своїй роботі постійно планують і прогнозують очікувані результати, орієнтуючись на майбутнє, адже саме вони виховують нове покоління, яке буде основою держави. Тому надзвичайно важливо, щоб Нова українська школа будувалася на принципах «педагогіки партнерства».

Отже, проаналізувавши еволюцію партнерських відносин школи та батьків ми бачимо, що основоположники педагогіки партнерства досліджували ідеї рівності та поваги до дитини, важливості колективної праці та творчості, учнівського самоврядування.

Ми з'ясували, що сучасні дослідники, приділяють велику увагу партнерським відносинам учителів, батьків та здобувачів, описують шляхи створення сприятливої атмосфери в колективі тощо.

Основними принципами педагогіки партнерства є довіра, взаємна повага, співпраця та діалог. Довіра між здобувачами та вчителями створює безпечне середовище, де кожен учасник може вільно висловлювати свої думки та ідеї. Взаємоповага сприяє формуванню позитивних стосунків, що важливо для створення сприятливого клімату в навчальному закладі.

Співпраця в педагогіці партнерства передбачає активну участь усіх учасників освітнього процесу. Здобувачі, вчителі та батьки спільно визначають цілі та завдання, планують діяльність та аналізують досягнення. Це підвищує мотивацію здобувачів, оскільки вони відчують свою причетність до прийняття рішень і відповідальність за результати.

Діалог є ключовим елементом у педагогіці партнерства. Він дозволяє вільно обговорювати проблеми, обмінюватися думками та знаходити спільні рішення. Важливо, щоб діалог був відкритим, чесним і конструктивним, адже лише за таких умов можна досягти взаєморозуміння та довіри між усіма учасниками освітнього процесу.

Важливим аспектом педагогіки партнерства є також індивідуальний підхід до кожного здобувача. Вчителі повинні враховувати особисті потреби, інтереси та можливості кожної дитини, допомагаючи їй розкрити свій потенціал. Це передбачає використання різноманітних методів і форм навчання, які відповідають індивідуальним особливостям здобувачів.

Педагогіка партнерства сприяє формуванню самостійних, відповідальних і соціально активних особистостей, здатних до саморозвитку та співпраці. Вона готує дітей до життя в сучасному суспільстві, де вміння працювати в команді, знаходити компроміси та брати відповідальність за свої дії є надзвичайно важливими.

Педагогічне партнерство розвивалося у різних формах: від традиційного підходу, де батьки виконували роль пасивних спостерігачів і основна відповідальність за навчання покладалася на вчителів, до сучасних інтерактивних моделей співпраці. Сьогодні ця взаємодія передбачає активну участь батьків у освітньому процесі, що включає регулярні консультації з

вчителями, участь у шкільних заходах, допомогу у виконанні домашніх завдань та організацію позакласної роботи.

Такі партнерські відносини сприяють створенню сприятливого навчального середовища, де кожна дитина отримує індивідуальний підхід та підтримку з боку як вчителів, так і батьків. Це забезпечує більш ефективне навчання, сприяє розвитку здобувачів і підвищує їхню мотивацію до навчання.

Педагогіка партнерства зазнала значних змін та розвитку протягом останніх десятиліть, особливо в контексті реформ української освіти і соціально-політичних викликів.

До впровадження концепції Нової української школи (НУШ) педагогічне партнерство в Україні розвивалося поступово. Традиційно батьки виконували роль спостерігачів, що брали участь у шкільному житті дітей переважно через батьківські збори та індивідуальні консультації з вчителями. Увага до співпраці була, але вона не була систематичною і глибокою, часто обмежуючись формальним спілкуванням. Основна відповідальність за навчання та виховання дітей покладалася на школу.

Мета Нової української школи – сприяти розкриттю та розвитку здібностей, талантів і можливостей кожної дитини. Нова українська школа займається не лише отриманням знань, а й формуванням цінностей, на основі яких формуються установки. Ставлення і шана до людей, на основі яких розвивається довіра. Одним із основоположних принципів Нової української школи є зміст освіти, заснований на здібностях. Партнерська освіта є однією із засад школи, яка сприяє повазі до особистості, здатності обирати власні дії та відповідальності за прийняті рішення. Учитель Нової школи має дотримуватись принципів свободи творчості та професійного розвитку, а батьків, у свою чергу, необхідно заохочувати до навчання своїх дітей. Без підтримки з боку батьків цей процес сповільниться.

Під час воєнного стану педагогіка партнерства набула ще більшої актуальності. В умовах нестабільності і непередбачуваності, викликаній військовими діями, співпраця між школою і батьками стала життєво

необхідною. Партнерство дозволяє забезпечити безперервність навчання, підтримку психоемоційного стану дітей та їх безпеку. Школи і батьки спільно шукають нові форми взаємодії, включаючи дистанційне навчання, гнучкі розклади, використання онлайн-платформ і технологій. Також важливою стала взаємопідтримка і психологічна допомога, яка надається як дітям, так і їхнім сім'ям.

Таким чином, педагогіка партнерства в Україні пройшла шлях від формального до інтерактивного та гнучкого підходу, що дозволяє ефективно реагувати на сучасні виклики та забезпечувати якісну освіту навіть в умовах кризових ситуацій.

Сьогоднішня стратегія необхідна через те, що взаємодія між педагогами та батьками еволюціонувала, зросла актуальність тематики критичних питань, підвищився рівень щирості та відкритості до обговорення, у процес введена формальність. Як школи та батьки можуть співпрацювати, щоб сприяти партнерству? Два найважливіші методи ефективного партнерства:

1. Постійне, пряме та взаємне спілкування.
2. Різні підходи до залучення батьків до виховного процесу.

Робота вчителя полягає в тому, щоб спланувати завдання, яке буде навчати дитину вдома, вона також враховує вжиті кроки та результати різних рішень щодо різних класів здобувачів. Мета здобувача – добровільно брати участь у виконанні запропонованої вчителем справи, самостійно її розв'язувати, мати такі ж права, як і вчитель, і здобувач, обидва вони є суб'єктами діяльності. Кожен незалежний від усіх. Це спосіб, у який досягається концепція рівності.

Переосмислення ролі вчителя потребує переосмислення його професійної філософії та мети його дій: постійна рефлексія власної викладацької діяльності; спрямованість на саморозвиток; результативність своєї роботи контролюється та оцінюється через систему моніторингу.

Партнерська освіта не применшує прихильності чи бажання вчителів до Нової української школи.

1.3. Вплив партнерських відносин на успішність здобувачів початкової освіти в дистанційні формі

Партнерські відносини відіграють важливу роль у формуванні успішного досвіду дистанційного навчання. Одним з ключових аспектів є емоційна підтримка, яку може забезпечити партнер. Дистанційне навчання може призвести до відчуття відсутності соціального контакту та ізоляції, тому наявність партнера, який може надати емоційну опору, може допомогти зберегти психічне благополуччя здобувача.

Крім того, організаційна підтримка є важливою у контексті дистанційного навчання. Партнер може сприяти встановленню режиму, допомагати у плануванні часу та дотриманні дедлайнів. Колективне управління часом і планування можуть позитивно позначитися на продуктивності та якості навчання.

У 1840 році був зафіксований найперший випадок дистанційного навчання – листування вчителя та здобувача. Тоді надсилав у листі завдання і отримував на них відповіді, перевіряв роботу і оцінював надавши зворотній зв'язок. Популярними на початку ХХ століття були радіо уроки, наприкінці 90-х років – телевізійні уроки педагогів-новаторів. На сьогоднішній день популярною стає Всеукраїнська школа онлайн. Новітні інтернет-технології призвели до появи нових способів дистанційного навчання та взаємодії з батьками та здобувачами.

Дослідник Коновальчук І. М. у своїй статті – «Педагогіка партнерства в процесі дистанційного навчання в початковій школі» говорить, що батьки під час дистанційного навчання допомагають дітям виконувати освітню програму, реалізувати індивідуальні освітні траєкторії, здобувати певні результати у навчанні, дбають про фізичне та психічне здоров'я дітей тощо.

На думку науковця, ефективним інструментом партнерства є електронна пошта, де можна відправляти текстові документи, аудіо-відеофайли, архіви,

програми. Для уникнення непорозумінь визначають спосіб зв'язку (електронна пошта, закрита група у Facebook, чат у месенджері) та встановлюють правила спілкування у групі.

Важливим для нашого дослідження є думки Л. Любчак, О. Демченко та Н. Комарівської котрі розкрили важливе питання щодо організації партнерських відносин між учителем та батьками у початковій школі в умовах дистанційного навчання. Батьки в таких випадках є своєрідними посередниками між учителем та дитиною і відіграють важливу роль у цій співпраці. Вони обґрунтували важливість застосування різних електронних ресурсів для взаємодії, як соціальні мережі, різноманітні мобільні застосунки (Viber, Telegram тощо), систему навчання Moodle тощо [32].

Також важливо враховувати фактори соціальної взаємодії, які партнер може забезпечити. Обговорення навчальних тем, обмін думками та досвідом можуть стати додатковими стимулами для вивчення матеріалу. Спільна участь у навчальних заходах та обговорення можуть підтримати академічні досягнення здобувача. Отже, партнерські відносини можуть визначити комфорт і успіх здобувача під час дистанційного навчання, впливаючи на різні аспекти його освітнього процесу та загального самопочуття.

Успішні партнерські відносини можуть відігравати ключову роль не лише в навчальному житті, але й у взаємодії із школою. Зв'язок між здобувачем і його партнером може впливати на різноманітні аспекти освітнього процесу.

Щодо здобувачів, наявність партнера може стати підтримуючим фактором в мотивації до навчання. Спільне вивчення матеріалу чи вирішення завдань може збільшити зацікавленість у навчанні та створити стимул для досягнення кращих результатів. Крім того, колективна участь у процесі навчання може забезпечити додаткові можливості для обміну ідеями, розширення розуміння тем і вирішення труднощів.

Важливо також враховувати партнерську підтримку у взаємодії із школою та викладачами. Партнер може стати активним учасником розвитку

освітнього процесу, надаючи позитивний вплив на відносини з викладачами та іншими здобувачами. Його присутність може сприяти створенню сприятливого навчального середовища, де кожен здобувач відчуває підтримку та можливість розвитку. Загалом, партнерські відносини можуть виявити комплексний вплив на успішність дистанційного навчання, роблячи акцент на життєвому досвіді та сприяючи створенню позитивного, мотивуючого оточення.

Партнерські відносини відіграють значущу роль у формуванні успішного досвіду дистанційного навчання, який охоплює не лише взаємодію між здобувачем та вчителем, але й вплив на стосунки із школою. Одним із ключових аспектів є мотивація до навчання, яку може надати партнерська підтримка. Спільна участь у навчальних заходах та обговорення матеріалів може стати додатковим стимулом для досягнення кращих результатів. Важливо враховувати, що взаємодія між здобувачами та вчителями може розширити кругозір, сприяти глибшому розумінню тем та спільному вирішенню завдань.

Здобувачі також можуть вигравати від партнерської підтримки у взаємодії із навчальним закладом.

Вчитель може служити посередником у передачі інформації, допомагати у вирішенні труднощів, щоб підтримати потреби здобувачів. Участь вчителя в житті здобувача може мати глибокий вплив на взаємодію із школою, розширюючи рамки підтримки та сприяючи загальному освітньому процесу. Важливо враховувати, що мотивація до навчання, яку надає партнер, може розкриватися у різноманітних аспектах.

Здобувачі, які ведуть навчання разом із вчителями, отримують можливість ділитися думками, обговорювати теми та вирішувати завдання разом. Це створює атмосферу взаємопідтримки та сприяє вирішенню проблем, що виникають у процесі навчання. Важливо, щоб здобувачі відчували, що їхні ідеї та погляди цінуються, що може бути досягнуте через взаємодію із партнером. Партнер також може відігравати роль у сприянні комунікації між

здобувачами та викладачами. Здатність партнера служити посередником у вирішенні конфліктів, надавати конструктивний фідбек викладачам та сприяти ефективному обміну інформацією може покращити якість взаємодії всього навчального середовища.

Зокрема, батьки можуть допомагати здобувачам забезпечити більш ефективну комунікацію із школою, що може включати в себе участь у батьківських зборах, обговоренням результатів навчання чи вирішенням організаційних питань. Це може покращити рівень розуміння та підтримки з боку школи та сприяти більш інтегрованому підходу до навчання здобувача. Отже, партнерські відносини в контексті дистанційного навчання виявляються суттєвим елементом для забезпечення повноцінного навчального досвіду, поглибленої взаємодії та успішного навчання здобувача.

Зосереджуючись на впливі партнерських відносин на успішність дистанційного навчання, важливо враховувати, що партнер може стати не тільки співучасником у освітньому процесі, але й ключовим ресурсом у розвитку особистісних та професійних навичок здобувача.

Партнерські відносини також можуть виявитися важливим ресурсом у вирішенні труднощів, що можуть виникнути під час дистанційного навчання. Спільне обговорення викликів та пошук шляхів їх подолання може стати плідним способом розвитку критичного мислення та творчого підходу до рішення проблем.

З практичного погляду, партнер може виконувати функцію відповідального, допомагаючи здобувачам дотримуватися навчальних планів та дедлайнів. Це важливо в умовах дистанційного навчання, де самостійність та самодисципліна грають значущу роль. Таким чином, партнерські відносини в контексті дистанційного навчання можуть стати невід'ємною частиною успішного досвіду здобувачів. Взаємодія із партнером не лише забезпечує емоційну та підтримку в умовах віддаленості, але і стимулює активну участь у навчанні, розвиває критичне мислення та сприяє загальному особистісному зростанню здобувача.

Партнерські відносини в контексті дистанційного навчання можуть відігравати ключову роль у розвитку не лише академічних, але й міжособистісних навичок здобувача. Взаємодія із партнером створює можливість для обміну досвідом, перегляду різних точок зору та розвитку творчих рішень у вирішенні навчальних завдань. Це може надихати здобувача на нові підходи до вивчення матеріалу та розширення власного кругозору.

Особливо важливою виявляється роль партнера в розвитку навичок саморегуляції та планування часу. Дистанційне навчання вимагає високого рівня самодисципліни, і партнер може стати невід'ємною частиною формування цих важливих навичок. Спільне визначення пріоритетів, створення реалістичних графіків та спільне планування може полегшити процес навчання та зменшити ризик виникнення стресових ситуацій.

Також, важливо зазначити, що партнерські відносини можуть впливати на соціальний аспект навчання. У контексті дистанційного навчання, коли відсутність фізичного контакту може призводити до відчуття ізоляції, партнер може виступати як важливий соціальний партнер. Спільне дослідження матеріалів, обговорення викликів та радощів навчання можуть створити відчуття спільноти та приналежності, що має значущий вплив на психологічний стан здобувача. Участь партнера у взаємодії із школою може також збагатити середовище самоосвіти. Партнер може бути ініціатором участі у додаткових віртуальних курсах, вебінарах, або інших активностях, які розширюють горизонти знань та сприяють глибшому засвоєнню матеріалу.

Окрім того, партнер може виступати у ролі заохочення та моральної підтримки у важкий період навчання. Дистанційне навчання може супроводжуватися стресами, особливо при високому обсязі завдань чи технічних труднощах. Можливість ділитися цими випробуваннями з партнером і отримувати підтримку може допомогти зняти напругу та зберегти моральний стан молодшого школяра.

Отже, партнерські відносини в контексті дистанційного навчання визначаються багатьма аспектами, які взаємодіють та взаємопоєднують один

одного. Це не просто питання підтримки в академічних питаннях, але і важливий елемент для формування вдячної, різносторонньо розвинутої особистості здобувача, яка успішно пристосовується до вимог дистанційного навчання.

Таким чином, партнерські відносини в контексті дистанційного навчання виявляються ключовим чинником, який впливає на успішність та якість навчання здобувача. Усвідомлення значущості партнерської взаємодії не лише для підтримки академічних досягнень, але й для забезпечення емоційної, соціальної та організаційної підтримки виявляється надзвичайно важливим.

Його підтримка сприяє розвитку саморегуляції та вміння планувати час, що є критичними навичками для успішного навчання в умовах дистанційного формату.

Важливо також враховувати соціальний компонент партнерських відносин, який допомагає зменшити відчуття ізоляції та створює віртуальне співтовариство, де здобувач відчуває підтримку та можливість обміну ідеями. Партнер може виконувати роль не лише співучасника, але й спільного дослідника, що активно залучається до освітнього процесу.

Взаємодія партнера із навчальним закладом та викладачами розширює можливості здобувача для активної участі у житті школи, сприяючи вирішенню організаційних питань та створюючи додаткові шляхи для розвитку. Отже, партнерські відносини стають інтегральною частиною успішного дистанційного навчання, забезпечуючи здобувачу не лише необхідну підтримку, але і сприяючи його загальному особистісному, соціальному та академічному розвитку.

Ситуація «педагогіки партнерства» в умовах міграції здобувачів до інших країн є непростюю. В сучасних умовах перед вчителем постає виклик, як не перенавантажити здобувачів великим багажем знань і допомогти опанувати весь матеріал, залучаючи і батьків. Варто враховувати і те, що здобувачі навчаються одночасно і у закордонних школах, і тому часу на

виконання домашнього завдання не залишається. Тому вчитель має організувати навчальний процес так, щоб основний матеріал опрацьовувався на уроках.

Варто звернути увагу на те, що в умовах дистанційного навчання, існує дуже багато проблем під час вивчення природничих предметів. Наприклад, основними методами формування природничих уявлень та понять про рослинний світ у початковій школі є екскурсія, спостереження, практична робота з підручником. В умовах дистанційного навчання це складно і практичні завдання стає виконувати майже неможливо.

Великою проблемою є і те, що усі здобувачі живуть у різних країнах, а значить і у різних природно-кліматичних умовах. Це вимагає від учителя індивідуального підходу до кожного здобувача. У вчителя іде більше часу на підготовку, так як він і сам має ознайомитись з природними особливостями регіону де живе кожен здобувач, для того, щоб далі орієнтуватися, які методи навчання використовувати під час вивчення кожної теми.

Зрозуміло, що проведення екскурсій в умовах дистанційного навчання є неможливим. Альтернативою можуть стати так звані віртуальні екскурсії природою у різні пори року.

РОЗДІЛ 2

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РЕАЛІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСЬКИХ ВІДНОСИН ШКОЛИ ТА БАТЬКІВ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

2.1. Використання сучасних форм для забезпечення взаємодії між школою та батьками

Використання сучасних форм для забезпечення взаємодії між школою та батьками відіграє ключову роль у підтримці успішного навчання здобувачів, особливо в контексті дистанційного навчання. Одним з основних інструментів є електронні платформи, такі як веб-сайти шкіл або спеціалізовані додатки. Ці ресурси надають батькам можливість легко отримувати інформацію про навчальні плани, розклади уроків, домашні завдання та оновлення щодо навчального процесу. Електронна пошта та повідомлення через мобільні додатки дозволяють швидко та ефективно комунікувати з батьками. Вчителі можуть надсилати інформацію про актуальні події, нагадування про зустрічі або важливі повідомлення про навчальний процес. Це забезпечує стабільний зв'язок між школою та сім'єю, що допомагає вирішувати питання та розвивати партнерські відносини.

Зокрема, відеоконференції стали невід'ємною частиною взаємодії між школою та батьками. Цей інструмент дозволяє проводити онлайн-зустрічі, віртуальні консультації та батьківські збори. Вони створюють можливість для особистого спілкування з вчителями та обговорення будь-яких питань, що стосуються навчання та розвитку дитини. Такий інтерактивний підхід сприяє побудові довіри між сторонами та забезпечує ефективне спілкування. Загалом, використання сучасних технологій у взаємодії між школою та батьками є важливим елементом успішного навчального процесу. Ці інструменти створюють сприятливі умови для ефективного спілкування, обміну

інформацією та спільної підтримки, що відіграє важливу роль у досягненні успіху всіма учасниками навчального процесу.

Використання технологій для забезпечення взаємодії між школою та батьками є важливим компонентом сучасного освітнього процесу, особливо у контексті дистанційного навчання. Ці технологічні засоби допомагають побудувати ефективний механізм спілкування та співпраці між учителями та батьками, що відіграє ключову роль у підтримці успіху здобувачів.

Електронні платформи, такі як веб-сайти шкіл або спеціалізовані додатки, створюють можливість для батьків отримувати доступ до різноманітної інформації про навчальні плани, розклади уроків, домашні завдання та оновлення щодо навчального процесу. Це робить комунікацію між школою та батьками більш прозорою та ефективною. Повідомлення через електронну пошту або мобільні додатки також є важливим інструментом для спілкування. Вони дозволяють вчителям надсилати повідомлення про актуальні події, нагадування про зустрічі або важливі повідомлення про навчальний процес. Це сприяє зміцненню зв'язку між школою та сім'єю та допомагає вирішувати питання швидко та ефективно.

Особливо важливою стала можливість проведення відеоконференцій для зустрічей між батьками та вчителями. Ці інтерактивні зустрічі надають можливість особистого спілкування з вчителями, обговорення індивідуальних потреб дитини, планів навчання та стратегій підтримки. Вони сприяють побудові довіри між всіма учасниками навчального процесу та забезпечують ефективне спілкування. Узагальнюючи, використання технологій для співпраці між школою та батьками створює сприятливі умови для успішного навчання здобувачів. Ці інструменти допомагають зміцнити зв'язок між школою та сім'єю, створити сприятливе середовище для навчання та розвитку дітей, а також сприяють партнерській взаємодії для досягнення спільних навчальних цілей.

В.О. Сухомлинський стверджував: "У сім'ї розвиваються найтонші сторони людини-громадянина, людини-трудівника, людини-культурної

особистості. З сім'ї починається суспільне виховання. У сім'ї традиційно закладено коріння". , це коріння походить від гілок, квітів і плодів, які виростають згодом. Сім'я – це водойма, вода з якої тече в повноводну ріку нашого народу. Педагогічні знання школи – це моральне здоров'я сім'ї [1, с.6].

Досвід показує, що тісний зв'язок між школою та сім'єю можна посилити завдяки виховним зусиллям батьків та їх участі в освітньому процесі. Успіх розвитку освітньої галузі, якість послуг, що надаються в освітній галузі, у багатьох випадках залежить від тісної співпраці між освітнім закладом і батьками.

Традиційні форми взаємодії, такі як батьківські збори, індивідуальні консультації та паперові повідомлення, залишаються важливими, але вимагають значних ресурсів часу і не завжди є достатньо оперативними. Тому сучасна школа активно впроваджує інноваційні форми комунікації, зокрема цифрові платформи, мобільні застосунки та соціальні мережі. Ці інструменти дозволяють забезпечити безперервний зворотний зв'язок, швидку реакцію на потреби здобувачів та батьків, а також ефективно інформувати про успішність, поведінку і досягнення здобувачів.

Одним з найбільш популярних інструментів для налагодження зв'язку між школою та батьками є спеціалізовані освітні платформи, такі як Google Classroom, Moodle, ClassDojo та інші. Завдяки цим платформам учителі мають можливість оперативно ділитися навчальними матеріалами, результатами тестів і загальною інформацією про успішність здобувачів. Однак, впровадження таких платформ потребує навичок користування інформаційними технологіями, що інколи може бути викликом для деяких батьків.

Використання популярних платформ для обміну повідомленнями, таких як Viber, Telegram, WhatsApp, а також соціальних мереж, як-от Facebook, забезпечує зручність і оперативність у взаємодії між школою та батьками. Створення групових чатів для батьків певного класу чи школи дозволяє швидко інформувати про актуальні події, заходи та нововведення. Разом з тим,

такий формат потребує чітких правил для уникнення перевантаження інформацією та збереження професійної етики.

Мобільні додатки для комунікації, наприклад MySchool, ClassTag, дозволяють налагодити ефективну взаємодію між школою та батьками, оскільки містять усю інформацію в одному місці та можуть включати календар подій, повідомлення про оцінки, зауваження вчителів тощо. Перевагою мобільних додатків є можливість налаштування сповіщень, що дозволяє батькам оперативно реагувати на важливі повідомлення.

Сучасні форми взаємодії між школою та батьками дозволяють значно підвищити ефективність комунікації, залучаючи батьків до освітнього процесу на новому рівні. Впровадження цифрових технологій у спілкування з батьками дає можливість швидко реагувати на освітні потреби та запити батьків, створюючи більш гнучке і доступне середовище для співпраці. Однак, важливо враховувати можливі виклики, пов'язані з цифровою грамотністю та необхідністю розробки етичних норм для забезпечення продуктивної взаємодії.

2.2. Система реалізації партнерських відносин школи та батьків як інструменту успішного дистанційного навчання природничої освітньої галузі в початковій школі

Для досягнення бажаних цілей суспільства щодо освіти та запитів споживачів щодо генерування нових знань, розвитку здібностей, навичок та ціннісних уподобань, які необхідні сучасним здобувачам освіти для роботи та життя в 21 столітті, навчання та освіта повинні відбуватися із впровадженням методичної системи. Це робиться за допомогою демократизму, гуманізму, дитиноцентризму та творчого підходу до розвитку особистості, які асоціюються зі школою. Цей принцип співпраці та партнерської взаємодії, який проголошено концепцією нової української школи та закріплено в Законі України «Про освіту», відомий як «партнерство

педагогіки» та є одним із компонентів формули НУШ, яка пропагує «рівне ставлення до всіх сторін, добровільне прийняття ними своїх обов'язків та обов'язок виконувати домовленості».

Взаємодія між учасниками освітнього процесу має вирішальне значення для реалізації нових можливостей. До них відносяться використання сучасних методів і прийомів у створенні культури навчання в здобувачів, а також оцінка гуманної природи інформаційного світу та обмін новими знаннями з іншими. Завдяки спільній меті дії партнерів узгоджені та віддані один одному. Це полегшує поєднання ресурсів, дій, кроків і створює враження взаємної поваги та рівності.

Важливість проблеми залежить від багатьох факторів. Заклад загальної середньої освіти має містити новий зміст і методи співпраці на основі партнерства та цілеспрямованої взаємодії, це якісно нові форми співпраці та об'єднання щодо структури, визначення ролей, розподілу обов'язків, спільних дій та спільного майбутнього. Першим кроком закладу є залучення передусім батьків до побудови індивідуального освітнього шляху кожної дитини з метою сприяння її індивідуальному розвитку та підготовки до успішного професійного майбутнього. Одним із найважливіших питань організації партнерської взаємодії в освітньому процесі загальної середньої освіти в контексті сучасного стану країни є необхідність консолідації українського суспільства навколо освіти, що особливо актуально в період війни та наступної повоєнної відбудови країни.

Взаємодія партнерства передбачає допомогу здобувачам у навчанні, формування мотивації та пізнавального інтересу до навчання, а також надання їм стійких нестандартних методів і технологій. Ці методи та технології дозволяють іншим членам сім'ї та учасникам брати участь у виховному процесі та підвищують його ефективність.

Подолати освітні перешкоди можливо за умови співпраці всіх сторін освітнього процесу та визначення необхідних умов для збереження узгодженості та координації дій у прагненні до знань, плануванні власної

діяльності, відпочинку та вихованні, а також забезпечення організації послідовних спільних дій, що передбачає розвиток здатності до партнерської взаємодії.

Розвиваючи партнерську взаємодію, здобувачі набувають здатності бути «членом команди», визнавати внесок інших у колективну роботу, оцінювати свої здібності та свій внесок у колективну діяльність щодо пошуку нової інформації, створення проектів, використовувати нестандартні підходи до вибору освітніх технологій, враховуючи особливості як процесу навчання, так і вік молодшого школяра, а також його психологічний стан.

Організація партнерських взаємодій ведеться заздалегідь, тому перед сучасною системою освіти стоїть складне завдання, як не налякати здобувачів «багажем знань», а допомогти їм заручитися допомогою вчителів чи батьків, т.к. обсяг навчального матеріалу, особливо в умовах воєнного стану, занадто великий, багато матеріалу виноситься на самостійне вивчення.

Як зазначає Л. Бондар, методика В. Шаталова передбачала використання до кожного уроку довідок або коротких конспектів, які мали символ, знак, ключове слово, число або посилання. Ця методологія сприяла цілісному вивченню теми, крім того, вона мала значну користь і давала більш вагомий результат.

Проте сьогодні важливо шукати нові, більш ефективні методи та технології, адже сучасні діти оточені цифровими технологіями. Вони не можуть уявити себе без комп'ютерних ігор і інтернету, який переповнений потоковим контентом. Саме це покоління дітей має більш розвинене зорове сприйняття інформації, отриманої з гаджетів та Інтернету. Поширеними є доповнена реальність (AR), веб-квести, скрайбінг-презентації, скетнотинг, які сприяють більш детальному сприйняттю інформації, є ефективним засобом для покращення пам'яті та підвищення пізнавальної активності здобувача, наприклад інструменти візуалізації.

Для комплексного аналізу питання було розроблено опитувальники для кожної категорії учасників цієї взаємодії. Зважаючи на сучасні складні умови,

ми визначили дві ключові групи респондентів: перша — це здобувачі та вчителі, які навчаються або викладають дистанційно за кордоном, залишаючись при цьому в рамках української шкільної системи; друга — здобувачі та вчителі, які перебувають в Україні, але також працюють у форматі дистанційного навчання в українській школі. Такий розподіл дозволяє детально дослідити особливості та виклики, з якими стикаються кожна з цих груп у дистанційній освіті, а також визначити спільні та відмінні риси їхніх освітніх потреб і досвіду.

В умовах глобальної кризи важливою проблемою залишається створення середовища де будуть взаємодіяти всі учасники освітнього процесу. У цьому експерименті пропонується система заходів, які сприяють розвитку партнерських відносин між школами, батьками та здобувачами, з метою підвищення якості дистанційного навчання природничої освітньої галузі в початковій школі.

Першим етапом є проведення опитування для вчителів, які працюють дистанційно з дітьми, що навчаються за кордоном. Мета опитування полягає у вивченні їхнього досвіду та думок щодо комунікації з батьками і адаптації навчального процесу. У процесі збору даних вчителі відповідають на питання, які стосуються частоти спілкування з батьками, інструментів для зв'язку, їхньої оцінки рівня комунікації, а також складнощів, з якими вони стикаються, таких як мовний бар'єр або різниця в навчальних програмах.

Удосконалення взаємодії між школою та батьками можна підтримати проведенням аналогічного опитування для батьків дітей, які навчаються за кордоном в українських школах. Це опитування також має на меті дослідити їхній досвід та думки щодо комунікації з вчителями. Важливими питаннями є частота спілкування, інструменти, якими користуються батьки для зв'язку з вчителями, та їхня оцінка рівня комунікації. Аналогічно, батьки також мають змогу висловити свої думки про труднощі, з якими стикаються їхні діти, під час навчання за кордоном. Таким чином, ми можемо отримати детальне

уявлення про проблеми, які можуть виникати, зокрема, мовні бар'єри і недостатня підтримка від навчальних закладів.

У рамках дослідження також пропонується опитування для здобувачів, в якому вони можуть висловити своє ставлення до вивчення природничих наук під час дистанційного навчання. Зокрема, важливо дізнатися, що подобається або не подобається їм у навчанні, яким чином родина допомагає здобувачам у виконанні домашніх завдань, а також які ресурси та матеріали вони використовують для вивчення.

Аналіз отриманих даних від усіх трьох груп - вчителів, батьків та здобувачів - дозволить виявити сильні та слабкі сторони існуючих підходів до дистанційного навчання, а також визначити аспекти, які потребують удосконалення. Це створить умови для формування ідей реалізації партнерства в освітньому процесі.

Одним із ключових аспектів співпраці є залучення батьків до навчального процесу. Наприклад, батьки можуть активно брати участь у проведенні уроків, долучаючи свої знання та досвід до обговорень навчальних тем. Це можуть бути спільні проекти, де родини вивчають певні теми, такі як різноманіття птахів у своїй місцевості, виконуючи дослідження, які керують учнівським пізнанням і цікавістю.

Установлення партнерських стосунків між школою та батьками сприяє залученню родин до освітнього процесу та розвиває у дітей відчуття підтримки і зацікавленості з боку сім'ї. Партнерська взаємодія з батьками може бути реалізована через різноманітні заходи, які зміцнюють стосунки між здобувачами, вчителями та батьками, і роблять освітній процес більш захопливим і ефективним.

Проведене опитування показало, що рівень взаємодії з батьками залишається досить обмеженим, що ускладнює встановлення повноцінного партнерства в освітньому процесі. З огляду на це, нами було розроблено низку форм і методів, спрямованих на вдосконалення партнерських відносин між школою та батьками. Ці пропозиції покликані забезпечити більш ефективну

комунікацію, залучення батьків до навчального процесу та підтримку освітнього розвитку здобувачів.

1. Організація спільних заходів з батьками

Організація спільних подій допомагає створити атмосферу довіри та відкритості, що позитивно впливає на навчання здобувачів.

Фестиваль науки та природи: Захід, на якому діти та батьки разом досліджують природні явища, проводять експерименти та демонструють їх іншим учасникам. Наприклад, наукова виставка, де кожна родина представляє експеримент або проєкт, який вони підготували разом, та показує іншим дітям. Такі заходи сприяють глибшому розумінню природничих наук і формують навички співпраці.

Екскурсії вихідного дня: Школа організовує подорожі до музеїв, ботанічних садів чи заповідників, де батьки разом з дітьми та вчителями досліджують навколишній світ. Це дозволяє батькам бути безпосередньо включеними у навчання, підтримуючи інтерес дітей до нових знань.

2. Залучення батьків до онлайн-уроків

Інтеграція батьків у онлайн-навчання дозволяє їм більше дізнатися про освітні програми та методи викладання.

Спільні онлайн-уроки: Наприклад, раз на місяць школа запрошує батьків приєднатися до онлайн-уроків з природознавства. Вчитель готує теми, які батьки можуть пояснити дітям більш наочно та у форматі розмови. Це також може включати обговорення теми разом з дітьми або виконання простих практичних завдань вдома, таких як вирощування рослин чи спостереження за погодою.

Цикли відеоуроків для вивчення вдома: Вчитель записує відеоуроки з короткими поясненнями або практичними завданнями для здобувачів, які батьки можуть переглядати разом з дітьми. Наприклад, урок на тему "Вода і її властивості" включає прості досліди з водою, які діти та батьки можуть зробити разом вдома.

3. Консультаційні зустрічі з батьками для поглибленого вивчення предметів

Консультації дозволяють вчителям пояснити батькам, як краще підтримувати навчання дітей вдома і закріплювати нові знання.

Зустрічі з рекомендаціями по вивченню кожної теми: Для кожного розділу природознавства вчитель проводить короткі консультаційні сесії з батьками, де розповідає про конкретні аспекти, які можна опрацювати вдома. Наприклад, при вивченні теми "Кліматичні зони", вчитель може запропонувати батькам обговорити з дітьми погоду в їхньому регіоні, розглянути, як вона змінюється у різні сезони, або навіть створити міні-проект із домашніх спостережень.

Індивідуальні поради щодо навчання дитини: Вчитель може надати рекомендації для кожної дитини, враховуючи її інтереси та здібності. Наприклад, дитині, що цікавиться тваринами, батьки можуть допомогти створити альбом з фотографіями або описами видів тварин, яких вони бачили разом у природі чи на прогулянках.

4. Квести і вікторини з батьками як форма інтерактивного навчання

Інтерактивні заходи сприяють командній роботі та розвитку у дітей аналітичних навичок, зацікавлюють їх у навчанні і створюють емоційний зв'язок з навчальними предметами.

Екологічний квест: Школа організовує квест на природничу тематику, де кожна команда, що складається з дітей та батьків, повинна пройти серію завдань на знання природознавства. Наприклад, завдання можуть включати питання з тем про екосистеми, завдання на розпізнавання рослин або тварин за зображенням, розгадування загадок про природні явища.

Вікторини «Разом до знань»: Вчителі створюють вікторини, які здобувачі проходять разом з батьками. Вікторини можуть включати питання на засвоєння теми (наприклад, "Цікаві факти про планети Сонячної системи" або "Знання про водні ресурси"), а також невеликі домашні завдання — створення власних запитань для класної вікторини.

5. Залучення батьків до проєктної діяльності

Проєктна діяльність дозволяє батькам і дітям співпрацювати в розробці освітніх проєктів, формуючи у дітей навички планування і дослідження.

Домашні проєкти на тему «Наш регіон»: Вчитель може запропонувати сім'ям створити проєкт про природу і особливості рідного регіону, наприклад, дослідити флору та фауну, зробити фотографії, провести міні-екскурсію. Батьки допомагають дітям підготувати презентації чи стенди, які потім демонструються в класі.

Спільне проведення екологічної акції: Школа організовує спільний захід, присвячений охороні природи, наприклад, висаджування дерев або прибирання місцевого парку. Діти і батьки працюють разом, що дозволяє не тільки дізнатися більше про екологічні проблеми, а й зробити внесок у поліпшення навколишнього середовища.

Ключовим аспектом успішного партнерства є розвиток відкритої та конструктивної комунікації. Це передбачає регулярне надання зворотного зв'язку між вчителями і батьками, використання сучасних технологій для спілкування, таких як відеозустрічі, чати, онлайн-форуми, що полегшує обмін інформацією і дозволяє швидко реагувати на виклики, які можуть виникнути під час навчання. Важливо, щоб всі учасники освітнього процесу відчували свою роль і важливість у спільному досягненні цілей.

У ситуації, коли діти навчаються за кордоном, доцільно створити ресурси для підтримки батьків, які могли б надати корисні поради та інструменти для успішної організації навчання. Це можуть бути вебінари про особливості навчальних систем у різних країнах, рекомендації щодо адаптації освітнього контенту, а також обговорення досвіду інших родин, які успішно пройшли відповідні етапи дистанційного навчання.

Крім того, важливим елементом реалізації ефективного партнерства є обмін досвідом між вчителями, які працюють в українських школах за кордоном. Це можна здійснити через створення спільних платформ для обміну

думками і практиками, що дозволить вчителям ділитися успішними кейсами і навчальними матеріалами, адаптованими до умов інших країн.

В результаті, реалізація партнерських відносин між школою, батьками та здобувачами в контексті дистанційного навчання природничої освітньої галузі може бути досягнута через створення ефективних комунікаційних структур, які будуть включати активну участь усіх сторін в освітньому процесі. Важливо забезпечити знання про особливості дистанційного навчання, підвищити педагогічну підготовленість батьків і педагогів, спростити доступ до навчальних ресурсів та використовувати інструменти для спільної діяльності.

Отже, організація взаємодії як механізму підтримки партнерських відносин між школою та сім'єю є не лише інструментом для успішного дистанційного навчання, а й фактором, який сприятиме формуванню нового освітнього середовища, де кожен учень відчуває підтримку, навчається з інтересом і має можливість реалізувати свій потенціал, навіть у складних умовах сьогодення.

2.3. Узагальнення результатів експериментального дослідження ефективності системи реалізації партнерських відносин школи та батьків у контексті дистанційного навчання природничої освітньої галузі в початковій школі

Експериментальне дослідження було спрямоване на визначення ефективності системи партнерських відносин між школою та батьками у дистанційному навчанні природничої освітньої галузі для здобувачів початкової школи. Дослідження складалося з кількох етапів і включало опитування трьох основних груп учасників: здобувачів, батьків та вчителів. Було враховано дві ключові категорії респондентів: ті, хто знаходиться за кордоном і бере участь в українській шкільній освіті дистанційно, та ті, хто

перебуває в Україні та також навчається або викладає онлайн в українській школі.

На констатувальному етапі проведено первинне опитування серед здобувачів, батьків та вчителів обох категорій. Метою цього етапу було визначити рівень початкової залученості батьків до освітнього процесу, а також оцінити наявний рівень довіри між батьками та вчителями. За результатами, як показано на Рисунку 1, що лише близько **40%** батьків активно спілкувалися з учителями та брали участь у навчальному процесі дітей. Решта **60%** або взагалі не взаємодіяли з педагогами, або ж їхня участь мала формальний характер.

Рисунок 1. Частота спілкування батьків з учителями

Аналіз даних як показано на Рисунку 2 показав, що **65%** здобувачів не відчували регулярної підтримки з боку батьків у навчанні природничих дисциплін, що призводило до зниження мотивації та зацікавленості.

Рисунок 2. Підтримка батьків у навчанні дітей природничих дисциплін

На формульовальному етапі дослідження було впроваджено ряд заходів, спрямованих на посилення партнерських відносин між школою та батьками у дистанційній формі навчання природничої освітньої галузі.

Після завершення формульовального етапу було проведено повторне опитування учасників дослідження, яке дозволило оцінити вплив нововведених заходів на взаємодію школи та батьків у дистанційному форматі.

Основними заходами стали:

1. Регулярні онлайн-консультації з батьками: вчителі проводили консультаційні сесії, під час яких обговорювалися освітні потреби кожної дитини, а також давалися рекомендації щодо вивчення природничих дисциплін у домашніх умовах. Це підвищило рівень довіри — **75%** батьків почали відчувати підтримку з боку вчителів та активніше залучатися до обговорення освітніх питань. У результаті, як показано на Рисунку 3, **80%** батьків висловили бажання продовжувати брати участь у таких заходах разом із дітьми.

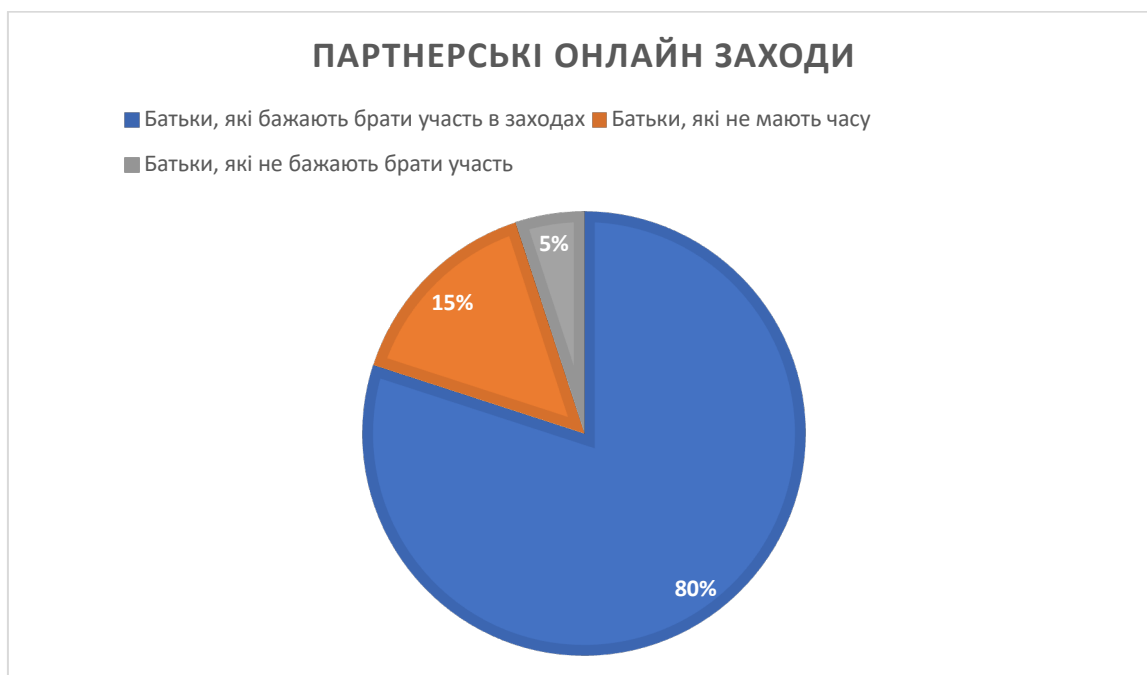

Рисунок 3. Участь батьків в заходах разом з дітьми

2. Спільні інтерактивні заходи: було запроваджено онлайн-вікторини, екскурсії та наукові квести, в яких брали участь не лише діти, а й їхні батьки. Це дозволило батькам залучитися до навчального процесу більш активно та краще розуміти навчальний матеріал.
3. Система зворотного зв'язку: учителі регулярно надсилали батькам короткі звіти щодо прогресу дитини та рекомендації, що дозволяло батькам краще орієнтуватися в успіхах і труднощах, з якими стикається дитина. Згідно з результатами опитування, як ми бачимо на Рисунку 4, що **70%** батьків почали активно слідкувати за освітнім процесом дитини.

Рисунок 4. Залучення батьків до освітнього процесу

4. Ресурси для спільного навчання: Вчителі розробляли додаткові матеріали (відеоуроки, практичні завдання) для вивчення природничих тем, які батьки могли використовувати разом з дітьми. Це стало популярним серед **65%** сімей, які підтвердили, що тепер мають можливість ефективніше допомагати дітям.

Рисунок 5. Вплив консультацій вчителя на ефективність роботи батьків та дітей

Результати показали значне підвищення рівня залученості батьків до навчального процесу. Зокрема:

- Покращення довіри та взаєморозуміння між батьками та вчителями: батьки почали краще розуміти специфіку викладання та оцінювати зусилля вчителів у наданні якісних освітніх послуг у дистанційній формі. Це сприяло зростанню рівня довіри до педагогів і забезпечило ефективнішу підтримку дітей у навчанні.
- Зростання мотивації здобувачів: діти, відчуваючи зацікавленість батьків у навчальному процесі, проявляли більшу мотивацію до навчання природничих наук, що особливо було помітно серед молодших школярів. Залученість батьків допомагала здобувачам краще зрозуміти навчальний матеріал і брати активну участь у навчальних заходах.
- Покращення академічних результатів: оскільки батьки активніше брали участь у навчанні, а вчителі надавали персоналізовані рекомендації, здобувачі демонстрували покращення в засвоєнні знань з природничих дисциплін.

Аналізуючи результати дослідження, спрямованого на вдосконалення партнерських відносин школи і батьків у контексті дистанційного навчання, ми розробили кілька завдань з природознавства для 4 класу, які можуть бути використані для залучення здобувачів незалежно від їхнього місцезнаходження. Ці завдання спрямовані на поглиблене вивчення тем природничої галузі, такі як *«Природні зони України»*, *«Птахи мого краю»* та *«Подорожуємо просторами степу»*, що дає можливість адаптувати зміст для дітей, які перебувають як в Україні, так і за її межами.

Експериментальне дослідження підтвердило, що система заходів, спрямована на посилення партнерських відносин між школою та батьками в умовах дистанційного навчання, має позитивний вплив на якість навчання та залученість усіх учасників освітнього процесу. Результати свідчать про важливість регулярної комунікації, інтерактивних заходів та доступу до

ресурсів для спільного навчання, що дозволяє батькам краще підтримувати своїх дітей у дистанційному навчанні. Таким чином, партнерська взаємодія між школою та батьками є ефективним інструментом для покращення освітнього середовища навіть у складних умовах дистанційної форми навчання.

Аналізуючи результати дослідження, спрямованого на вдосконалення партнерських відносин школи і батьків у контексті дистанційного навчання, ми розробили кілька завдань з природознавства для 4 класу, які можуть бути використані для залучення здобувачів незалежно від їхнього місцезнаходження. Ці завдання спрямовані на поглиблене вивчення тем природничої галузі, такі як *«Природні зони України»*, *«Птахи мого краю»* та *«Подорожуємо просторами степу»*, що дає можливість адаптувати зміст для дітей, які перебувають як в Україні, так і за її межами.

Тема: Природні зони України (4 клас, ЯДС)

Завдання: Віртуальна екскурсія природними зонами України

Здобувачам пропонується здійснити віртуальну екскурсію по основних природних зонах України (лісостеп, степ, гори, ліси та водні зони), під час якої вони збиратимуть інформацію та фото про рослинність, клімат, а також представників тваринного світу. Це завдання може бути виконано за допомогою інтернет-ресурсів та віртуальних турів.

Кожен здобувач, незалежно від країни проживання, може знайти природні зони або місця, що мають подібні кліматичні умови та рослинний і тваринний світ до тих, що є в Україні. Наприклад:

Для лісостепової зони можна знайти місцевості у Центральній Європі чи Північній Америці.

Для степової зони – регіони Канади, Південної Америки чи Австралії.

Інтерактивне завдання здобувачі із залученням батьків можуть створити коротке відео або презентацію, де порівнюють свою місцеву природу з аналогічними природними зонами України, що дозволяє розвинути не лише знання з природознавства, а й навички дослідження та порівняння екосистем.

Проект: Птахи мого краю (4 клас, ЯДС)

Завдання: Дослідження «Птахи мого краю»

Цей проект передбачає створення презентації або колажу про птахів, які мешкають у регіоні, де живе здобувач. Здобувачам пропонується дослідити місцевих птахів, їхній раціон, особливості будови, а також сезонні зміни у їхній поведінці та міграціях.

Кожен здобувач може вивчити птахів, характерних для місцевості його проживання, і порівняти їх з аналогічними птахами, що зустрічаються в Україні.

Здобувач, який проживає в Північній Америці, може порівняти сову сипуху з українськими совами або ж міграційні маршрути лелек, які живуть в Україні, з місцевими видами перелітних птахів.

Попросіть здобувачів разом з батьками додати короткі аудіозаписи співу місцевих птахів або фотографії, зроблені ними особисто, що дозволить залучити їх до дослідницької діяльності та заохотити вивчення природи свого краю в порівнянні з українським середовищем.

Тема: Подорожуємо просторами степу (4 клас, ЯДС)

Завдання: Віртуальна подорож степом

Здобувачам пропонується ознайомитися з українським степом – його рослинністю, кліматичними умовами, а також тваринами, які населяють степові території. Це можна зробити за допомогою віртуальних подорожей і відеоматеріалів, а також коротких документальних відео про український степ.

Здобувачі разом з батьками можуть створити віртуальну карту або колаж, на якому розмістять зображення рослин і тварин українського степу та відповідних польських або чеських природних ландшафтів. На такому колажі вони можуть зазначити:

Рослини, що зустрічаються як у степах, так і на луках у Польщі чи Чехії (наприклад, ковила, волошка, конюшина).

Тварин, які адаптовані до відкритих ландшафтів (наприклад, степові птахи, польові гризуни).

Кліматичні характеристики: виділити відмінності в температурі, кількості опадів та інших кліматичних умовах.

Окремо хочемо виділити поради вчителів-практиків щодо правильного дистанційного виконання домашнього завдання: рекомендується дотримуватися наступних правил:

1. Застосовувати єдину методику, інструменти та платформи для спілкування. Платформа повинна бути зручною і корисною як для вчителя, так і для здобувача.

2. Вчителі мають дотримуватися однакових правил взаємодії (між класами), це значно спростить особисту діяльність здобувача і особисте життя вчителя.

3. Використовуйте спілкування, рефлексію та слухання. Інструкції в реальному часі, аналіз завдань і обговорення мають бути доступними принаймні раз на два-три дні.

4. Використовуйте єдину рейтингову систему.

5. Дистанційне домашнє завдання обов'язково оцінюється. Колектив вчителів має розробити єдину прозору систему вимірювання відстані. Крім того, вся система повинна бути зрозуміло пояснена дітям.

6. Використовуйте гейміфікацію завдань.

7. Подавати здобувачам домашнє завдання як гру, це зацікавить їх і звільнить від навантаження. Чим більше у ваших матеріалах буде ігрових компонентів і квестів, тим більша ймовірність того, що здобувачі не просто виконають завдання, а й візьмуть участь у більш розширеному вивченні предмету. Наприклад, якщо ви хочете вивчати певну країну під час уроку географії, дайте дітям завдання спланувати подорож до неї та створити цифрову карту своєї подорожі та відвідування різноманітних цікавих місць.

8. Використовуйте метод «питання-відповідь».

9. Вчасно уточнюйте із здобувачами час і формат для їхніх запитань, інакше ризикуєте провести весь день перед комп'ютером чи телефоном. Якщо певне запитання виникає часто, варто або змінити формулювання завдання,

або створити файл із відповідями на найпоширеніші запитання. Я. Большакова припускає, що оцінювання за допомогою онлайн-тестів з автоматичним зворотним зв'язком виявилось ефективним.

За зображеннями неможливо оцінити якість дитячого письма. Тести оцінюють ступінь запам'ятовування, відтворення чи використання інформації іншими пристроями. Сервіси: Quizlet, Google Forms, Kahoot, Pear Deck. Навчання через відео. Якщо ви надсилаєте відео, корисно мати форму підтвердження, пов'язану з ним. Зрештою, простий перегляд відео та типова фізична вправа не приносять користі. Ефективніше надавати важливості вмісту відео, ніж оцінювати його окремо. Сервіси: EdPuzzle, Khan Academy, Nearpod і YouTube.

Створення портфоліо проектів, які вимірюватимуть навчання. Хтось обговорює більш креативні ідеї, а хтось говорить про репродуктивний характер процесу, адже необхідно відпрацьовувати навички та вміння. Це невідоме питання, але завжди має бути пропорційність. Послуги: Seesaw, Book Creator, Pages і Google Sites. Обговорення тем або питань на форумах. Можна навіть поговорити про (наприклад, картину з образотворчого мистецтва чи письмову роботу) у Viber. Дайте дітям малюнок і поставте їм кілька запитань. Тільки уявіть, скільки дітей має брати участь в обговоренні. Сервіси: Flipgrid, Padlet, Viber.

- Інтерв'ю/роздуми. Послуги: Mentionimeter, Poll Everywhere та Survey Monkeys.

Платформа Firefly дозволяє не тільки дистанційно навчати, а й спілкуватися з батьками в цифровому форматі. Сервіси та інструменти Google Workspace for Education заслуговують на особливу увагу – набір інструментів і сервісів Google, які можуть використовувати освітні організації для покращення оптимізації освіти. Крім того, Workspace for Education від Google пропонує кілька варіантів, які базуються на потребах суспільства. Надає навчальні інструменти, як-от класи, Google Meets, Google Docs, Forms і Chats.

- Google Workspace for Education Standard (випуск очікується в квітні 2021 року) – ті самі інструменти, що й Education Fundamentals, але з додатковими функціями безпеки та більшим контролем.
- Оновлення викладання та навчання (майбутнє випуск у квітні 2021 р.) — цей випуск додає додаткові відеофункції, додатки для класу та інші доповнення до вашої версії Education Fundamentals або Education Standard.
- Google Workspace for Education Plus — включає всі функції Education Standard і Teaching and Learning Upgrade, а також додаткову функцію, яка дозволяє відстежувати відвідуваність у Google Meets. Захоплюючим ресурсом, який посилить інтерес до предмету під час дистанційного навчання та покращить комунікацію між студентом і викладачем, є Pear Deck [9]. Ресурс ClassCharts полегшує ваше планування та керування класами як у прямому, так і в непрямому форматах.

Сервіс надає наступні послуги: автоматичне розміщення здобувачів, історія взаємодії між здобувачами окремо, а також управління та аналіз поведінки. Домашнє завдання, яке автоматично виконують здобувачі, також є частиною послуги. Крім того, здобувачі розподіляються в групи від чотирьох до восьми учнів, а батьки повідомляються про доступність послуги. Спілкування та оголошення також є частиною послуги. Як наслідок, у контексті дистанційної освіти одним із важливих компонентів впровадження партнерського навчання є різноманітні цифрові інструменти, які освоюються, це буде вирішальним для успішної комунікації між викладачами та здобувачами, а також між дітьми та батьки.

ВИСНОВКИ

Аналіз результатів дослідження підтвердив визначальну роль партнерських відносин між школою та батьками у забезпеченні успішного дистанційного навчання. Впровадження інтегрованої системи взаємодії, що включала систематичні зустрічі, спільні проекти та інтерактивні заходи, призвело до значних позитивних змін. У контексті дистанційного навчання партнерські відносини набувають ще більшого значення, оскільки вони допомагають у забезпеченні ефективної комунікації між школою, вчителями, здобувачів та їхніми батьками.

Успішна реалізація дистанційного навчання вимагає ефективної співпраці між усіма учасниками освітнього процесу. Партнерські відносини між школою та батьками виступають важливим фактором у забезпеченні успіху цього процесу. Вони створюють платформу для активного взаємодії, обміну інформацією та спільної підтримки, що є вирішальним для здійснення якісного навчання, навіть у віддаленому форматі.

У процесі дослідження було досягнуто ключових завдань, які дозволили сформулювати чіткі уявлення про сучасні концепції партнерських відносин учасників освітнього процесу початкової школи, їхній розвиток, особливості впровадження в умовах дистанційного навчання та вплив на успішність освітньої діяльності молодших школярів у природничій освітній галузі.

У рамках цього дослідження було здійснено комплексний аналіз існуючих теоретичних концепцій партнерських відносин. Було виявлено, що співпраця між школою та батьками є невід'ємною частиною сучасної освітньої парадигми. Історично партнерські відносини розвивалися від традиційного підходу, де батьки були переважно спостерігачами, до активної участі у навчальному процесі. Сьогодні акцент робиться на спільній відповідальності за освітні результати, що сприяє поглибленню комунікації між усіма учасниками процесу.

Ключовими аспектами, що визначають ефективність партнерства, стали взаємодія, довіра та спільні зусилля у підтримці здобувачів. Відзначено, що

розвиток інформаційних технологій відкрив нові можливості для взаємодії, зокрема через онлайн-платформи та соціальні мережі, що стало особливо актуально в кризових умовах.

Аналіз впливу партнерських відносин на успішність дистанційного навчання у початковій школі показав, що активна участь батьків позитивно впливає на мотивацію, адаптацію та навчальні досягнення дітей, особливо в умовах дистанційного навчання. Аналіз даних показав, що активна участь батьків у навчальному процесі безпосередньо корелює з успішністю здобувачів. За результатами опитування виявлено, що більшість батьків почали відчувати підтримку та довіру до вчителів, що є ключовим аспектом успішного партнерства.

Зокрема, опитування показали, що 75% батьків відчували підтримку з боку вчителів, що спонукало їх активніше залучатися до освітніх заходів. Переважна більшість батьків - 80% висловили бажання продовжувати брати участь у спільних заходах з дітьми, що підтверджує важливість їхнього залучення в освітній процес. Це, у свою чергу, позитивно вплинуло на мотивацію здобувачів, які стали більш відповідально ставитися до виконання домашніх завдань, а також до участі в інтерактивних навчальних заходах. Залученість батьків в освітній процес підвищує ефективність сприйняття дітьми матеріалу, зменшує тривожність у нових формах навчання, покращує дисципліну та формує стійкі навчальні навички.

Стан організації та реалізації партнерських відносин у дистанційній формі виявив наявність певних бар'єрів у налагодженні системної комунікації між школою та батьками, які за умов дистанційного формату потребують більшої гнучкості та адаптації. Опитування учасників освітнього процесу, зокрема батьків, здобувачів і вчителів, виявило, що дистанційний формат висуває нові вимоги до взаємодії та організації партнерських відносин, водночас відкриваючи можливості для запровадження інноваційних форм спілкування та співпраці. Однак, попри наявність можливостей, учасники

вказали на певні бар'єри, такі як недостатня підготовка до нових форм взаємодії та потреба в додаткових інструментах для ефективної комунікації.

Адаптація навчального матеріалу природничої галузі до умов, у яких перебувають здобувачі, виявилася для вчителів непростим завданням і вимагала активної підтримки з боку батьків. Тільки завдяки тісній співпраці з батьками вдалося досягти належного рівня ефективності дистанційного навчання природничих дисциплін, особливо враховуючи географічну розрізненість здобувачів, які перебувають у різних куточках світу.

Розробка та експериментальне дослідження системи реалізації партнерських відносин між школою та батьками продемонструвало, що створення інтегрованої системи взаємодії значно підвищує ефективність освітнього процесу в умовах дистанційного навчання, особливо у природничій галузі. Впроваджені методики, які включали систематичні зустрічі з батьками, залучення їх до виконання проєктних завдань та участь у інтерактивних заходах разом з здобувачами, показали, що такі заходи сприяють глибшому розумінню батьками потреб дитини та підвищують їхню залученість у навчальний процес. Результати експерименту продемонстрували значне підвищення ефективності освітнього процесу. Батьки активно залучалися до виконання завдань разом із дітьми, що позитивно вплинуло на їхню успішність. Вчителі відзначили, що спільна робота над проєктами значно покращила розуміння навчального матеріалу здобувачами. Це підтверджує, що організована система партнерства є дієвим інструментом для підтримки якості навчання в умовах дистанційного формату.

Таким чином, дослідження підтвердило, що партнерські відносини є важливим інструментом підтримки якісного освітнього процесу в умовах дистанційного навчання. Завдяки тісній співпраці школи та батьків, створюються сприятливі умови для навчання, адаптації та мотивації здобувачів, що особливо важливо для початкової школи. Впроваджена система партнерства має значний потенціал для подальшого розвитку та вдосконалення, сприяючи гармонійному розвитку здобувачів та підвищенню

загальної якості початкової освіти в умовах цифрової трансформації освітнього середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акмаєва А.С. Формування готовності майбутнього вчителя до педагогічної взаємодії з батьками дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. 2008
2. Амонашвілі Ш.О. Психологічні засади педагогічного співробітництва: Кн. для вчителя. Київ : Освіта, 1991. 110 с.
3. Андрощук І.В. Взаємодія як педагогічна категорія. Педагогічний дискурс. 2013. № 14. С. 15–19.
4. Бальоха А.С. Використання освітніх застосунків у процесі реалізації природничої галузі в початковій школі. *Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи в контексті євроінтеграції: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (Івано-Франківськ, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 19-20 травня 2022 р.). Івано-Франківськ, 2022. С. 267-270. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/123456789/16946>*
5. Бальоха А. С., Сучок К. В. Роль батьків та школи у підтримці мотивації та успішності дітей під час опанування природничої освітньої галузі в початковій школі. Innovative development of science, technology and education, 2024. 154 – 160. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2024/07/INNOVATIVE-DEVELOPMENT-OF-SCIENCE-TECHNOLOGY-AND-EDUCATION-4-6.07.24.pdf>
6. Барабаш О.Д. Педагогіка партнерства – сучасний тип взаємодії між учасниками освітнього процесу. *Учитель початкової школи*. 2018. № 8. С. 3– 7.
7. Барменкова О.І. Роль методу проєктів у формуванні особистісних та метапредметних результатів засобами іноземної мови. 2011. №6. С.79-82.
8. Бех І.Д. Компонентна технологія сходження зростаючої особистості до духовних цінностей. *Початкова школа*. 2018. № 1. С. 5-10.

9. Валієва З.І. Особливості використання позакласної роботи у сучасному освітньому процесі. 2010. №15. с. 65-71.
10. Державний стандарт початкової загальної освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
11. Дюжикова Т.М., Бальоха А.С., Чепелюк А.В. Особливості організації освітнього процесу у ЗВО в умовах війни. *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина», 2022. № 11(16). с. 58-66. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/123456789/16947>*
12. Спіхіна М. А. Педагогіка партнерства: аналіз зарубіжного досвіду. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки. 2019. № 1 (324) березень. Ч. 2. С. 226- 234. URL: <http://hdl.handle.net/123456789/4341>*
13. Жадан Р. І. Теоретичні основи «педагогіки партнерства» в освітньому процесі. *Партнерство в освіті. Практика взаємодії у контексті освітньої діяльності на шляху розбудови Нової української школи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 2022. Харків: Харківська академія неперервної освіти. С. 119–126.*
14. Кисла О. Ф., Ландар Т. О. Реалізація ідей Нової української школи шляхом взаємодії школи та родини. *Молодий вчений. 2019. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/2305>*
15. Китиченко С. Т., Китиченко С.О. Реалізація принципів педагогіки партнерства в умовах дистанційного навчання. *Партнерство в освіті. Практика взаємодії у контексті освітньої діяльності на шляху розбудови Нової української школи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 2022. Харків: Харківська академія неперервної освіти. С. 32–37.*
16. Лисенкова С. Н., Шаталов В. Ф., Волков І. П., Караковський В. А. та ін Педагогіка співробітництва. (Звіт про зустріч учителів-експериментаторів). *Вчительська газета. 1986. 18 жовтня. С. 2.*

- 17.Коберник О.М. Управління виховним процесом у загальноосвітньому закладі: монографія. К.: Науковий світ, 2003. 230 с.
- 18.Коновальчук І.М. Педагогіка партнерства в процесі дистанційного навчання в початковій школі. *Актуальні проблеми початкової освіти : теорія і практика : збірник матеріалів Всеукраїнської з міжнародною участю науковопрактичної конференції (24 жовтня 2023 року) / за заг. ред. О. Гордієнко. Житомир, 2023. С. 96-99.*
- 19.Концепція Нової української школи
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainskashkola-compressed.pdf>
- 20.Корчак Я.Г. Дитя людське: Вибрані твори. Київ: Дух і літера, 2007. 536 с.
- 21.Кравчинська Т.С. Педагогіка партнерства: повага до особистості. *Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації». ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». 2019. Вип. 43. С. 333–335.*
- 22.Кравчинська Т.С. Реалізація принципів педагогіки партнерства в умовах упровадження Концепції «Нова українська школа». URL: https://lib.iitta.gov.ua/712150/1/_4.3_%D0%9A%D1%80%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf
- 23.Любчак Л. В., Демченко О. П., Комарівська Н. О. Партнерство учителя початкової школи з батьками в організації дистанційного навчання дітей з особливими освітніми потребами. 2022. URL: <https://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/11014/12.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- 24.Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи: Навчально-методичний посібник. Бабко Т. М., Банах

- О. В., Вознюк А. В., Коломоєць Г. А., Кудрик Л. Г., Мельник О. М. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 208 с.
25. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja. Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ: ТОВ "Видавничий дім "Плеяди", 2017. 206 с.
26. Положення про дистанційне навчання. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>
27. Смагіна Т. М., Шуневич О. М. Параметри та індикатори реалізації принципів педагогіки партнерства в освітньому процесі. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2020. Випуск 1 (46). С. 201–206.
28. Студенець О.В. Педагогіка партнерства як важливий чинник реалізації завдань всебічного розвитку сучасної особистості. *Професійний розвиток педагога в контексті викликів сьогодення: КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР»*, 2023. С. 173–177).
29. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка. Київ: Радянська школа, 1968. 268 с.
30. Сухомлинський В.О. Вибрані твори в 5 томах. Том 3. Серце віддаю дітям. Народження громадянина. Листи до сина. Видавництво «Радянська школа», 1977. 670 с.
31. Сучок К.В. Особливості організації партнерських відносин школи та батьків для успішного опанування курсу «Я досліджую світ» здобувачами початкової освіти в кризових умовах. Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи. С. 30. URL: file:///C:/Users/sucho/Downloads/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%202024_%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%BE%D0%BA%20%D0%9A._%D1%81%D1%82%2030.pdf
32. Тороп К.С. Співпраця між школою та батьками як чинник ефективного навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*, 2023. С.146–160. <https://doi.org/10.33189/epsn.v1i22.226> -

33. Федірчик Т., Дідух В. Педагогіка партнерства як чинник формування ефективної взаємодії учасників освітнього процесу в умовах нової української школи. *Гірська школа українських Карпат*. 2019. № 21. С. 50–54.
34. Ціпан Т. Інноваційні форми та методи педагогічної взаємодії школи і сім'ї у вихованні учнівської молоді. *Збірник наукових праць «Інноватика у вихованні»*. 2020. Т. 1. № 12. С. 235–241.
35. Черв'якова Н.І. Педагогіка партнерства як основа формування інноваційного освітнього середовища нової української школи. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки*. 2019. №1 (324) березень. Ч. 2. С. 287-294 URL: <http://hdl.handle.net/123456789/4354>

ДОДАТКИ

Додаток А

Опитування для батьків дітей, які навчаються дистанційно перебуваючи в Україні

Мета: дослідити досвід та взаємодію батьків з вчителями та школою, коли їхні діти перебувають в Україні та дистанційно опановують курс ЯДС (Я досліджую світ) за програмою НУШ.

Шановні учасники опитування, просимо долучитись та посприяти вивченню нами питання в межах наукового дослідження з теми "Реалізація партнерських відносин школи та батьків як інструменту успішного дистанційного навчання природничої освітньої галузі в початковій школі".

1. Як часто ви спілкуєтесь з вчителями вашої дитини?

- e) Щодня
- f) 2-3 рази на тиждень
- g) 1 раз на тиждень
- h) Рідше, ніж 1 раз на тиждень

2. За допомогою яких інструментів ви зазвичай спілкуєтесь з вчителями

- e) Електронна пошта
- f) Телефон (Viber, Telegram, тощо)

- g) Відеочат (Zoom, Skype, тощо)
- h) Через онлайн-платформу школи

3. Як ви оцінюєте рівень комунікації з вчителем вашої дитини?

- a) Дуже добре
- b) Добре
- c) Нейтрально
- d) Погано
- e) Дуже погано

4. Яку допомогу ви надаєте своїй дитині у виконанні домашніх завдань з курсу ЯДС (природнича складова)?

- d) Допомога з усіма предметами;
- e) Допомога з окремими завданнями, найчастіше з дослідями та проектами;
- f) Взагалі не допомагаю, дитина справляється сама.

5. Які складнощі ви спостерігаєте за вашою дитиною під час вивчення курсу ЯДС дистанційно, перебуваючи в іншому регіоні країни?

- a) Відсутність можливості оперативно отримати зворотній зв'язок від вчителя, поставити запитання;
- b) Відсутність підручних матеріалів, які потрібні у виконанні певних дослідів, проєктів;
- c) Мало завдань, які дозволяють закріпити теоретичний матеріал;
- d) Дитині важко самостійно розібратися з деякими складними темами без додаткових пояснень вчителя;

6. Які, на вашу думку, найважливіші аспекти педагогіки партнерства для успішного навчання дітей в таких умовах?

- e) Відкрита комунікація та співпраця між вчителями, батьками та здобувачами освіти
- f) Спільне визначення цілей та оцінка прогресу
- g) Залучення батьків до шкільного життя та заходів
- h) Взаємна повага та розуміння ролей та відповідальності
- i) Інше (напишіть свій варіант)

7. Як, на вашу думку, можна покращити взаємодію між батьками, вчителями та здобувачами освіти під час дистанційного навчання?

- d) Більше можливостей для спілкування та співпраці;
- e) Надання ресурсів та підтримки батькам для допомоги дітям в опануванні курсу ЯДС;
- f) Підготовка вчителями альтернативних завдань для роботи здобувачів освіти у різних країнах з різною географією, кліматом, рослинністю, тощо.

8. Чи рекомендували б ви навчання дистанційно в своїх школах (класах) іншим сім'ям, які перебувають в Україні?

- d) Так, безумовно
- e) Так, але з певними застереженнями чи умовами
- f) Ні, не рекомендували б

9. За яких умов ви потребуєте консультації (допомоги) вчителя для допомоги дитині у виконанні курсу завдань ЯДС?

- f) Коли виникають труднощі з конкретними темами (розбіжності об'єктів природи за місцеперебуванням з програмовими);
- g) Коли дитина не розуміє пояснення вчителя
- h) Коли потрібна додаткова інформація або матеріали
- i) Коли виникають розбіжності у розумінні завдання
- j) Інше

10. Яких форм співпраці зі школою вам не вистачає для успішної допомоги у виконанні завдань з дитиною? (декілька варіантів відповіді)

- g) Бажання отримувати інформацію про прогрес дитини не лише на батьківських зборах, а й частіше (наприклад, щотижня).
- h) Бажання отримати від вчителя додаткові матеріали, приклади, схеми, які допоможуть краще зрозуміти тему.
- i) Потреба у відеоуроках або аудіозаписах пояснень вчителя
- j) Бажання звернутися до вчителя з питаннями у зручний час за допомогою месенджерів, відеозв'язку тощо.

- k) Бажання брати участь у спільних проектах, які допоможуть закріпити знання дитини та зміцнити сімейні стосунки.
- l) Бажання мати можливість вільно обговорювати з вчителем будь-які питання, пов'язані з навчанням дитини.

Додаток В

Опитування для вчителів, які працюють дистанційно (з дітьми, що знаходяться за кордоном)

Мета: дослідити досвід та взаємодію батьків з вчителями та школою, коли їхні діти перебувають за кордоном та дистанційно опановують курс ЯДС (Я досліджую світ) за програмою НУШ.

Шановні учасники опитування, просимо долучитись та посприяти вивченню нами питання в межах наукового дослідження з теми "Реалізація партнерських відносин школи та батьків як інструменту успішного дистанційного навчання природничої освітньої галузі в початковій школі".

1. Як часто ви спілкуєтесь з батьками своїх учнів?

- a) Щодня
- b) 2-3 рази на тиждень
- c) 1 раз на тиждень
- d) Рідше, ніж 1 раз на тиждень

2. За допомогою яких інструментів ви зазвичай спілкуєтесь з батьками

- a) Електронна пошта
- b) Телефон (Viber, Telegram, тощо)
- c) Відеочат (Zoom, Skype, тощо)
- d) Через онлайн-платформу школи

3. Як ви оцінюєте рівень комунікації з вчителем вашої дитини?

- a) Дуже добре
- b) Добре
- c) Нейтрально
- d) Погано
- e) Дуже погано

4. Як ви враховуєте природні особливості, погодні умови та інші особливості природного довкілля міст чи країн, в яких перебувають здобувачі при плануванні уроків?

- a) Пропоную альтернативні завдання
- b) Використовую виключно програмовий матеріал
- c) Інші (вказіть будь-ласка)

5. Які складнощі у вас виникають у зв'язку з викладанням курсу ЯДС (природнича складова) для здобувачів, які знаходяться закордоном?

- a) Відсутність прямого контакту з дітьми, який знижує мотивацію до навчання;
- b) Складно підібрати зручний час для проведення онлайн-занять, який би підходив усім учням;
- c) Не всі учні мають доступ до необхідного обладнання для проведення практичних робіт вдома;
- d) Важко перевірити, чи учень виконує завдання самостійно, а не за допомогою сторонньої допомоги;
- e) Інші (вказіть будь-ласка)

6. Які на вашу думку найважливіші аспекти педагогіки партнерства для успішного викладання курсу ЯДС для здобувачів, які перебувають закордоном?

- a) Відкрита комунікація та співпраця батьків
- b) Залучення батьків до шкільного життя та заходів

- c) Спільне визначення цілей навчання та оцінка прогресу
- d) Взаємна повага та розуміння культурних особливостей

7. Як на вашу думку можна покращити підготовку вчителів до роботи дистанційно?

- a) Більше програм та курсів з методики викладання за кордоном
- b) Надання можливості для обміну досвідом з іншими вчителями, які працюють за кордоном
- c) Підтримка та менторство з боку досвідчених вчителів
- d) Вивчення мови та культури країни в якій будете викладати
- e) Інше (додати свій варіант)

8. Як ви співпрацюєте з батьками, щоб допомогти учням вивчити природничі науки дистанційно?

- a) Регулярно спілкуюся з батьками про успіхи та труднощі їхніх дітей.
- b) Надаю батькам ресурси та матеріали для домашнього навчання.
- c) Залучаю батьків до шкільного життя та заходів.
- d) Інше (будь ласка, вкажіть):

9. Які, на вашу думку, найважливіші аспекти партнерства між школою та батьками для успішного дистанційного навчання курсу ЯДС для здобувачів, які перебувають за кордоном?

- a) Регулярний зворотній зв'язок між вчителем і батьками.
- b) Спільна розробка індивідуальних навчальних планів.
- c) Забезпечення батьків необхідними матеріалами та ресурсами.
- d) Організація онлайн-консультацій для батьків.
- e) Створення спільноти батьків для обміну досвідом.
- f) Інше

10. 10.Які форми співпраці зі школою та батьками Ви вважаєте найбільш ефективними?

- a) Онлайн-конференції та вебінари для батьків.
- b) Спільні проекти для учнів і батьків.
- c) Регулярні телефонні дзвінки або відеоконференції з батьками.

- d) Створення спільних груп у месенджерах для обміну інформацією.
- e) Інше

Додаток С

Опитування для здобувачів освіти які перебувають за кордоном та дистанційно навчаються в українській школі

Мета: дослідити досвід та взаємодію батьків з вчителями та школою, коли їхні діти перебувають за кордоном та дистанційно опановують курс ЯДС (Я досліджую світ) за програмою НУШ.

Шановні учасники опитування, просимо долучитись та посприяти вивченню нами питання в межах наукового дослідження з теми "Реалізація партнерських відносин школи та батьків як інструменту успішного дистанційного навчання природничої освітньої галузі в початковій школі".

1. Обери свій вік

- a) 7 років
- b) 8 років
- c) 9 років
- d) 10 років

2. Країна проживання

3. Чи подобається тобі вивчати природничі науки?

- a) Так
- b) Ні
- c) Не впевнений(на)

4. Що тобі подобається найбільше у вивченні природничих наук?

- a) Я можу досліджувати теми, які мене цікавлять.
- b) Я можу вчитися у власному темпі.

- c) Я можу використовувати різні онлайн-ресурси та інструменти.
- d) Я можу спілкуватися з іншими учнями та вчителем онлайн.
- e) Інше (будь ласка, вкажіть):

5. Чи подобається тобі виконувати завдання курсу ЯДС?

- a) Так, дуже подобається! Я завжди дізнаюся щось цікаве.
- b) Подобається, але не завжди. Деякі теми мені цікавіші, ніж інші.
- c) Не дуже подобається, бо буває важко виконувати завдання з підручника, оскільки не маю можливості спостерігати пропоновані підручником рослини, предмети, явища тощо
- d) Ні, зовсім не подобається.

6. Як твоя родина допомагає тобі під час вивчення ЯДС?

- a) Вони допомагають мені з домашніми завданнями.
- b) Вони надають мені ресурси та матеріали.
- c) Вони відповідають на мої запитання.
- d) Вони заохочують мене вивчати нове.
- e) Інше (будь ласка, вкажіть):

7. Чи подобається тобі виконувати завдання з курсу ЯДС спільно з батьками?

- a) Так, дуже подобається! Мені весело проводити час з мамою/татом, і разом ми все можемо!
- b) Так, але не завжди. Іноді хочеться робити все самому, але з мамою/татом цікавіше.
- c) Ні, не дуже. Я хочу сам робити завдання.
- d) Не знаю.

8. Чи хотів(ла) б ти більше дізнатися про природу та науку?

- a) Так
- b) Ні
- c) Не впевнений(на)

9. Якби ти міг(ла) подорожувати куди завгодно, щоб дізнатися більше про природу, куди б ти поїхав(ла)?

10. Чи вдається в повній мірі виконувати завдання з курсу ЯДС за вашим місцемперебування?

- a) Матеріал мені зрозумілий, і я легко справляюсь з ним самостійно, оскільки маю все необхідне.
- b) Мені потрібна додаткова допомога дорослих, оскільки природні об'єкти для вивчення відрізняються від тих, що пропонуються в підручнику.
- c) У мене немає всіх необхідних матеріалів для виконання завдань, тому складно вивчати курс ЯДС
- d) Деякі завдання є для мене дуже складними

Додаток D

Структура відповідей респондентів на запитання про взаємодію батьків, вчителів та здобувачів під час дистанційного навчання природничої освітньої галузі в початковій школі

На діаграмі 1 представлено частоту спілкування вчителів з батьками в навчальному процесі.

На діаграмі 2 представлено підтримку батьків у навчанні дітей природничих дисциплін

На діаграмі 3 показано залученість батьків до освітнього процесу дитини, як вони змінились в ході запроваджених методів.

